

Biuro maklerskie

Informacja o Biurze maklerskim mBanku i świadczonych usługach maklerskich

Obowiązuje od 20.11.2020 r.

**Rozdział XIII. Zasady wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej
pojętym interesie klienta w Biurze maklerskim mBanku**

- obowiązuje od 29.05.2023 r.

mBank.pl/mbm |

Kim jesteśmy?

Działamy jako Biuro Maklerskie w ramach mBanku S.A. z siedzibą w Warszawie, przy ul. Prostej 18. mBank jest wpisany do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000025237, NIP: 526-021-50-88 oraz całkowicie opłacony kapitał zakładowy o wysokości 169.733.980 zł.

W dalszej części posługujemy się dwoma skrótami, gdzie przez „mBank” będziemy rozumieć mBank S.A. a przez „BM” wyodrębnioną jednostkę organizacyjną mBanku, w której prowadzimy działalność maklerską.

W tym dokumencie przedstawiamy najważniejsze informacje o BM oraz naszych usługach maklerskich, a także o mBanku w zakresie, w którym dotyczą BM.

Ten dokument uzupełnia informacje zawarte we właściwych regulaminach świadczenia danej usługi maklerskiej, umowach oraz w tabelach opłat i prowizji obowiązujących w BM.

Spis treści:

I. Nasze dane	3
II. W jakim języku się komunikujemy?	3
III. W jaki sposób się komunikujemy i gdzie prowadzimy obsługę?	3
IV. Jakie usługi maklerskie świadczymy i na podstawie jakiego zezwolenia?	4
V. Gdzie zamieszczamy szczegółowe informacje o zasadach świadczenia usług maklerskich?....	4
VI. Działanie za pośrednictwem agenta firmy inwestycyjnej	4
VII. Jakie raporty i inne sprawozdania przekazujemy klientom w ramach świadczenia usług?.....	5
VIII. W zakresie jakich instrumentów finansowych pośredniczymy oraz z jakimi ryzykami należy się liczyć przy inwestowaniu w nie?	6
IX. Jakie koszty klienci są zobowiązani płacić w związku z naszymi usługami?	14
X. Jakie świadczenia pieniężne i niepieniężne od naszych klientów lub podmiotów trzecich przyjmujemy lub przekazujemy?	16
XI. Jak przyjmujemy i rozpatrujemy reklamacje?	16
XII. Jakimi zasadami kierujemy się w przypadku powstania konfliktu interesów między nami a klientem	17
XIII. Nasze Zasady wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta.....	18
Rozdział I. Postanowienia ogólne	18
Rozdział II. Ogólne zasady dotyczące zleceń i działań, które wykonujemy w najlepiej pojętym interesie klienta	19
Rozdział IV. Usługa Przyjmowania i Przekazywania Zleceń	21
Rozdział V. Usługa Zarządzania	22
Rozdział VI. Pozostałe zasady dotyczące Usług	23
XIV. W jaki sposób przekazujemy zlecenia do innych firm inwestycyjnych lub podmiotów wykonujących zlecenia?	23
XV. Czy w związku z zawieraniem transakcji lub świadczeniem naszych usług wiążą się dla klientów obowiązki podatkowe?	23
XVI. Jakimi zasadami się kierujemy przy przechowywaniu aktywów Klientów oraz jakie podejmujemy działania w celu zapewnienia ochrony takich aktywów?	24
XVII. Czy aktywa podlegają systemowi gwarantującym ich bezpieczeństwo?	26
XVIII. Dodatkowe informacje dotyczące naszych zasad świadczenia usługi maklerskiej na rynkach nieregulowanych (OTC)	26
XIX. Jakie uprawnienia posiada Bankowy Fundusz Gwarancyjny?	28
XX. Na jakich warunkach oferujemy klientom usługi w ramach sprzedaży krzyżowej (sprzedaż łączona lub sprzedaż wiązana)	29

I. Nasze dane

Biuro maklerskie mBanku

ul. Prosta 18, 00-850 Warszawa tel. 22 697 47 00, fax. 22 697 48 20

II. W jakim języku się komunikujemy?

Komunikację prowadzimy w języku polskim.

Niektóre regulaminy dopuszczają, że prześlemy lub zgodzimy się przyjąć dokument w innym języku.

III. W jaki sposób się komunikujemy i gdzie prowadzimy obsługę?

Z naszymi klientami komunikujemy się:

- osobiście w:
  - siedzibie BM przy ul. Prostej 18, 00-850 Warszawa
  - Punktach Usług Maklerskich (dalej: „PUM”) – lista PUM znajduje się na stronie https://www.mbank.pl/placowki-bankomaty/#indywidualni-i-firmy_placowki,
  - Centrach Bankowości Prywatnej (dalej „CBP”) - lista CBP znajduje się na stronie <https://www.mbank.pl/private-banking/o-private-banking-mbanku/oddzialy/>;
- telefonicznie:
  - bezpośrednio z BM - nr tel. 22 697 49 49,
  - mLinia - nr tel. 801 300 800 (dla usługi eMakler),
  - w PUM i CBP (numery na stronie mdm.pl i mbank.pl);
- pocztą elektroniczną z adresu:
  - mbm@mbank.pl,
  - kontakt@mbank.pl (dla usługi eMakler),
  - mforex@mbank.pl (w zakresie usług na rynkach nieregulowanych (OTC)),
  - raportywealthmanagement@mbank.pl (w zakresie przekazywania raportów i innych dokumentów dot. usług wealth management);
- elektronicznie za pośrednictwem kanału Ekspert online (dla usługi eMakler).

Od naszych klientów przyjmujemy zlecenia:

dla usług na rynkach zorganizowanych:

- osobiście w:
  - siedzibie BM przy ul. Prostej 18, 00-850 Warszawa,
  - PUM i CBP;
- telefonicznie:
  - bezpośrednio z BM - nr tel. 22 697 49 49,
  - mLinia - nr tel. 801 300 800 (dla usługi eMakler),
  - w PUM i CBP (numery na stronie mbank.pl);
- elektronicznie - za pośrednictwem:
  - Systemu Inwestora,
  - dedykowanych aplikacji udostępnianych Klientom przez BM,
  - Platformy eMakler (dla usługi eMakler),
  - kanału Ekspert online (dla usługi eMakler).

dla usług na rynkach nieregulowanych (OTC) - mForex:

- telefonicznie:
  - bezpośrednio z BM (nr tel. 22 697 47 74),
  - w PUM (numery na stronie mdm.pl i mbank.pl);
- elektronicznie - za pośrednictwem:
  - Systemu Transakcyjnego OTC,
  - dedykowanych aplikacji udostępnianych Klientom przez BM.

dla usługi przyjmowania i przekazywania zleceń dotyczących jednostek uczestnictwa, niepublicznych certyfikatów inwestycyjnych oraz innych tytułów uczestnictwa (łącznie „tytuły uczestnictwa”) w ramach *usług wealth management*:

- osobiście w CBP (adresy na stronie mbank.pl),
- telefonicznie w CBP (numery na stronie mbank.pl).

IV. Jakie usługi maklerskie świadczymy i na podstawie jakiego zezwolenia?

Posiadamy zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego (00-549 Warszawa, ul. Piękna 20) na świadczenie następujących usług maklerskich:

- 1) przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych;
- 2) wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie;
- 3) nabywanie lub zbywanie na własny rachunek instrumentów finansowych;
- 4) zarządzanie portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych;
- 5) doradztwo inwestycyjne;
- 6) oferowanie instrumentów finansowych;
- 7) świadczenie usług w wykonaniu zawartych umów o subemisję inwestycyjne i usługowe lub zawieranie i wykonywanie innych umów o podobnym charakterze, jeżeli ich przedmiotem są instrumenty finansowe;
- 8) przechowywanie lub rejestrowanie instrumentów finansowych, w tym prowadzenie rachunków papierów wartościowych i rachunków zbiorczych, oraz prowadzenie rachunków pieniężnych;
- 9) doradztwo dla przedsiębiorstw w zakresie struktury kapitałowej, strategii przedsiębiorstwa lub innych zagadnień związanych z taką strukturą lub strategią;
- 10) doradztwo i inne usługi w zakresie łączenia, podziału oraz przejmowania przedsiębiorstw;
- 11) wymiana walutowa, w przypadku gdy jest to związane z działalnością maklerską w zakresie wskazanym w art. 69 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 12) sporządzanie analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz innych rekomendacji o charakterze ogólnym dotyczące transakcji w zakresie instrumentów finansowych;
- 13) świadczenie usług dodatkowych związanych z subemisją usługową lub inwestycyjną.

Usługi wskazane w pkt 1 (dotyczące tytułów uczestnictwa), 4 i 5 świadczymy w ramach *usług wealth management*.

V. Gdzie zamieszczamy szczegółowe informacje o zasadach świadczenia usług maklerskich?

Szczegółowe informacje dotyczące zasad świadczenia wybranej usługi maklerskiej przedstawiamy w zawieranej z klientem umowie oraz w naszych regulaminach świadczenia danej usługi oraz w innych dokumentach, które przekazujemy klientowi przy zawieraniu z nim umowy. Dokumenty udostępniamy na naszej stronie internetowej:

- <https://www.mbank.pl/indywidualny/inwestycje/gielda/>
- [mdm.pl](https://www.mbank.pl/mdm.pl)
- [https://www.mbank.pl/private-banking/wealth-management/.](https://www.mbank.pl/private-banking/wealth-management/)

VI. Działanie za pośrednictwem agenta firmy inwestycyjnej

Obsługę klientów w ramach naszych usług maklerskich prowadzimy także za pośrednictwem agentów firmy inwestycyjnej. Mogą oni między innymi pozyskiwać potencjalnych klientów, informować o naszych usługach maklerskich lub instrumentach finansowych będących ich przedmiotem, zawierać umowy o świadczenie wybranych usług maklerskich, a także przyjmować zlecenia i inne oświadczenia woli klienta oraz przekazywać informacje i dokumenty dotyczące tych usług.

Na naszej stronie internetowej (<https://www.mbank.pl/pomoc/dokumenty/private-banking/wealth-management/uslugi-wealth-management/>) umieściliśmy szczegółowy zakres czynności oraz listę osób, które wykonują na rzecz mBanku czynności agenta.

Agenci zarejestrowani są na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Listę wszystkich agentów firmy inwestycyjnej prowadzi Komisja Nadzoru Finansowego (https://www.knf.gov.pl/podmioty/Podmioty_ryнку_kapitałowego/agenci_firm_inwestycyjnych_osoby_fizyczne), gdzie klienci mogą potwierdzić w stosunku do poszczególnych osób aktualność wykonywania czynności jako agent.

Przypominamy, że osoby wykonujące na naszą rzecz działalność agenta firmy inwestycyjnej, nie pobierają od klientów z tytułu wykonywania tych czynności żadnych opłat ani wynagrodzenia.

VII. Jakie raporty i inne sprawozdania przekazujemy klientom w ramach świadczenia usług?

Przekazujemy naszym klientom następujące raporty, wskazane w umowie lub regulaminie świadczenia danej usługi maklerskiej:

- 1) w zakresie usługi przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych (tytułów uczestnictwa) – potwierdzenia przekazania zlecenia do realizacji - nie później niż następnego dnia roboczego po przekazaniu zlecenia prześlemy informację o terminie i warunkach jego przekazania, chyba że dla danych tytułów uczestnictwa informację o terminie przekazania otrzymasz w formie potwierdzenia z funduszu inwestycyjnego lub podmiotu działającego w jego imieniu;
- 2) w zakresie wykonywania zleceń w systemach obrotu:
  - a) raport z wykonania zlecenia – nie później niż następnego dnia roboczego po wykonaniu zlecenia otrzymasz informację o warunkach wykonania zlecenia,
  - b) raport kwartalny – po zakończeniu każdego kwartału, otrzymasz zestawienie swoich aktywów; na wniosek możemy przekazywać taki raport częściej po kosztach handlowych;
- 3) w zakresie pośrednictwa na rynkach nieregulowanych (OTC):
  - a) zestawienie dzienne (Daily Confirmation) – po zakończeniu dnia obrotu, w którym wykonywałeś transakcje na rachunku, otrzymasz zestawienie, w którym wskazujemy wszystkie zamknięte w danym dniu transakcje (Closed Transactions) oraz wszystkie koszty transakcyjne z nimi związane,
  - b) zestawienie otwartych pozycji – jeśli na zakończenie dnia obrotu posiadasz na rachunku otwarte pozycje, kolejnego dnia otrzymasz zestawienie wszystkich takich pozycji na rachunku,
  - c) zestawienia oczekujących zleceń – jeśli na zakończenie dnia obrotu posiadasz na rachunku zlecenia oczekujące, kolejnego dnia otrzymasz zestawienie wszystkich zleceń oczekujących,
  - d) podsumowanie stanu środków na rachunkach (A/C Summary) – po zakończeniu dnia obrotu, w którym wykonywane były jakiegokolwiek operacje na rachunku, otrzymasz zestawienie, w którym wskazujemy saldo rachunku, zestawienie wpłat i wypłat, wynik otwartych i zamkniętych transakcji,
  - e) raport kwartalny – po zakończeniu każdego kwartału, otrzymasz zestawienie swoich aktywów, chyba że zestawienie przekazaliśmy już w ramach innego sprawozdania okresowego; na wniosek możemy przekazywać taki raport częściej po kosztach handlowych;
- 4) w zakresie zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych:
  - a) raport miesięczny z zarządzania portfelem – po zakończeniu każdego miesiąca otrzymasz raport zawierający wykaz zawartych transakcji, poniesionych kosztów oraz sprawozdanie z odpowiedzialności usługi, a także wyciąg ze stanem i wyceną aktywów wchodzących w skład zarządzanego portfela,
  - b) powiadomienie o spadku wartości portfela o 10% (a następnie o wielokrotności 10%) lub wartości instrumentu pochodnego wchodzącego w jego skład – w dniu roboczym, w którym zidentyfikowaliśmy spadek wartości odpowiednio portfela lub instrumentu pochodnego o co najmniej 10% (w skali miesiąca) otrzymasz o tym informację;
- 5) w zakresie indywidualnego doradztwa inwestycyjnego:

- a) sprawozdanie z odpowiedniości wydanej rekomendacji – w ramach każdej naszej rekomendacji otrzymasz wyjaśnienie, dlaczego uznajemy, że wydana przez nas rekomendacja jest odpowiednia,
  - b) raporty kwartalny - po zakończeniu każdego kwartału, otrzymasz podsumowanie wydanych rekomendacji, zawartych transakcji realizujących rekomendacje, a także informację o posiadanych w tej usłudze instrumentach finansowych oraz o osiągniętym na nich wyniku inwestycyjnym,
  - c) raport roczny - po zakończeniu roku kalendarzowego, zamiast raportu kwartalnego, otrzymasz podsumowanie całego roku kalendarzowego w ramach usługi;
- 6) w zakresie modelowego doradztwa inwestycyjnego:
- a) sprawozdanie z odpowiedniości wydanej rekomendacji – w ramach każdego naszego portfela modelowego otrzymasz wyjaśnienie, dlaczego uznajemy, że wydana przez nas rekomendacja jest odpowiednia;
  - b) raporty kwartalny – raz na trzy miesiące otrzymasz sprawozdanie zawierające zarys wydanych rekomendacji, opłat z nimi związanych oraz informację o rekomendowanych instrumentach finansowych oraz o osiągniętym na portfelu modelowym wyniku inwestycyjnym;
- 7) w zakresie sporządzania analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz innych rekomendacji o charakterze ogólnym dotyczących transakcji w zakresie instrumentów finansowych otrzymasz raz na trzy miesiące raport obejmujący zestawienie przygotowanych analiz.

Dodatkowo, każdemu klientowi, któremu świadczyliśmy w poprzednim roku kalendarzowym daną usługę maklerską, przekazujemy roczny raport obejmujący zestawienie kosztów i opłat, które poniósł w danym roku w związku ze świadczoną usługą maklerską, o którym piszemy w rozdziale IX.

VIII. W zakresie jakich instrumentów finansowych pośredniczymy oraz z jakimi ryzykami należy się liczyć przy inwestowaniu w nie?

W tym dokumencie zawarliśmy opis rodzajów instrumentów finansowych, w inwestowaniu w które pośredniczymy oraz opis rodzajów ryzyka, związanych z inwestowaniem w nie.

Przypominamy, że instrumenty finansowe nie są depozytem bankowym. Posiadanie instrumentów wiąże się dla inwestora z określonymi rodzajami ryzyka, wspólnymi dla wszystkich instrumentów, takimi jak:

- **ryzyko zmiany ceny instrumentu** – polega na możliwości niekorzystnej zmiany ceny instrumentu, która może mieć charakter przejściowy lub trwały; w sytuacji sprzedaży instrumentu (zamknięcia inwestycji) inwestor poniesie stratę,
- **ryzyko częściowej lub całkowitej utraty wartości instrumentu** – występuje w sytuacji upadłości danego emitenta lub ziszczenia się warunków, od których zależy wartość instrumentu lub wartość instrumentu bazowego; w takiej sytuacji inwestor traci część lub całość zainwestowanych środków, a w przypadku inwestycji z wykorzystaniem dźwigni finansowej, rozmiar straty może przewyższać wartość zainwestowanych środków; w przypadku praw poboru ryzyko to materializuje w sytuacji nie sprzedania tego prawa oraz nie wykorzystania uprawnień wynikających z niego w ściśle określonym terminie – wówczas prawo poboru całkowicie i nieodwracalnie traci wartość,
- **ryzyko rynkowe (makroekonomiczne)** – związane z sytuacją rynkową lub makroekonomiczną (np. poziom inflacji, tempo wzrostu PKB, wysokość stóp procentowych) bądź innymi ogólnymi trendami na rynku danego instrumentu; tego typu ryzyko występuje najczęściej, gdy sytuacja rynkowa wpływa istotnie na atrakcyjność inwestycyjną wszelkich instrumentów finansowych (wycena, dostępność instrumentów); konsekwencją kierunków zmian sytuacji makroekonomicznej są pojawiające się trendy – wzrostowy (hossa) lub spadkowy (bessa),
- **ryzyko płynności** – określa możliwość, z jaką można wyjść z inwestycji (np. sprzedać posiadane akcje) bez utraty wartości w stosunku do bieżącej ceny rynkowej instrumentu; w

przypadku niskiej płynności instrumentu jego sprzedaż może być utrudniona lub wręcz niemożliwa, bądź może ona wpływać istotnie na spadek rynkowej wyceny tego instrumentu,

- **Ryzyko prawne** – oznacza zmiany w regulacjach prawnych (m.in. w systemie podatkowym, w systemie obrotu gospodarczego, w systemie obrotu papierami wartościowymi), które mogą negatywnie wpływać na emitentów papierów wartościowych oraz na atrakcyjność inwestycyjną poszczególnych instrumentów finansowych, w tym na ich cenę lub jej zmienność. Należy przy tym podkreślić, że zmiany w systemie prawnym mogą mieć charakter nagłego i znaczącego pogorszenia parametrów gospodarczych, przyczyniając się do gwałtownych ruchów cen instrumentów finansowych w systemach obrotu lub na rynkach, na których są wyceniane. Oznacza także zapisy w regulacjach prawnych (np. ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym) dające możliwość określonym organom lub podmiotom, wskazanym w tych przepisach, umorzenia nawet całości inwestycji bez możliwości dochodzenia odszkodowania.

W przypadku inwestowania w zagraniczne instrumenty finansowe lub denominowane w walutach obcych, oprócz wskazanych dla danego instrumentu finansowego rodzajów ryzyka, każdorazowo ryzyko powiększone jest o ryzyko walutowe:

- **Ryzyko walutowe** – wynika z wpływu, jakie zmiana kursu walut wywiera na wycenę wartości instrumentu lub na płatności dokonywane na rzecz inwestora przez emitenta.

W poniższej tabeli umieściliśmy dodatkowo najczęściej występujące rodzaje ryzyka charakterystyczne dla poszczególnych instrumentów finansowych, niewymienione powyżej (szczególne rodzaje ryzyka). Ryzyka te mogą dotyczyć wszystkich kategorii klientów (klientów detalicznych, klientów profesjonalnych, uprawnionych kontrahentów).

Jednym z czynników wpływających na poziom ryzyka jest poziom wiedzy i doświadczenia klienta. Zwracamy uwagę, iż w przypadku klientów detalicznych poziom wiedzy i doświadczenia może istotnie wpływać na stopień poszczególnych rodzajów ryzyka opisanych poniżej. Uznajemy, iż klienci profesjonalni i uprawnieni kontrahenci - z uwagi na profesjonalny charakter prowadzonej działalności - posiadają odpowiednią wiedzę i doświadczenie pozwalającą im na należyłą ocenę wskazanych w dokumencie rodzajów ryzyka.

Nazwa rodzaju instrumentów finansowych	Opis rodzaju instrumentów finansowych	Dodatkowe rodzaje ryzyka charakterystyczne dla danego instrumentu finansowego (oprócz wymienionych powyżej)
Akcje	papiery wartościowe emitowane przez spółki akcyjne. Posiadacze akcji, czyli akcjonariusze są współwłaścicielami spółki. Kupując akcje, inwestor uzyskuje pewien (zależny od wielkości posiadanego pakietu akcji) wpływ na to, jak spółka jest zarządzana poprzez prawo uczestniczenia i prawo głosowania na walnym zgromadzeniu oraz prawo do udziału w wypracowanym przez spółkę zysku w postaci dywidendy. Liczba głosów oraz wysokość dywidendy jest proporcjonalna do liczby posiadanych akcji. O tym, czy w danym roku kalendarzowym spółka wypłaci dywidendę oraz jaka będzie jej wysokość przypadająca na jedną akcję decyduje walne zgromadzenie. Akcje mogą być imienne lub na okaziciela. Tylko akcje na okaziciela mogą być przedmiotem obrotu giełdowego.	- ryzyko danej spółki (emitenta)
Prawa do akcji (PDA)	instrumenty finansowe towarzyszące niektórym nowym emisjom akcji, których celem jest umożliwienie obrotu tymi instrumentami zanim nowowyemitowane akcje będą notowane na giełdzie i rozpocznie się nimi obrót. Umożliwiają wycofanie się z dokonanej inwestycji tym, którym przydzielono nowoemitowane akcje przed rozpoczęciem ich notowań, a jednocześnie umożliwia ich nabycie tym, którzy nie dokonali tego w publicznej subskrypcji. Obrót prawami do nowych akcji podlega takim samym regułom jak obrót akcjami.	- ryzyko danej spółki (emitenta)

Prawo poboru (z akcji)	prawo dotychczasowych akcjonariuszy do pierwszeństwa przy zakupie akcji nowych emisji. Korzystając z prawa poboru, dotychczasowi akcjonariusze mają możliwość zachowania dotychczasowego udziału w spółce akcyjnej. Prawo poboru może być przedmiotem obrotu jako samodzielny instrument finansowy. Oznacza to, że dotychczasowi posiadacze akcji, nie chcąc skorzystać z tego prawa, mogą sprzedać prawo poboru na giełdzie. Jednocześnie ci, którzy chcieliby nabyć akcje nowej emisji spółki, a przedtem nie byli jej akcjonariuszami, poprzez prawo poboru uzyskują taką możliwość.	- ryzyko danej spółki (emitenta)
Certyfikaty inwestycyjne	papiery wartościowe emitowane przez zamknięte fundusze inwestycyjne. Certyfikat inwestycyjny odzwierciedla udział inwestora w masie majątkowej danego funduszu inwestycyjnego. Za zarządzanie majątkiem funduszu, polegającym na inwestowaniu środków wpłaconych przez uczestników funduszu, odpowiada wyspecjalizowany podmiot – towarzystwo funduszy inwestycyjnych. Certyfikaty inwestycyjne mogą być wprowadzone do obrotu zorganizowanego, jak również mieć charakter niepubliczny. Emitent cyklicznie dokonuje wyceny certyfikatów opartej na wycenie majątku wchodzącego w skład funduszu. Dodatkowo certyfikaty notowane, tak jak inne papiery wartościowe notowane na giełdzie podlegają codziennej wycenie rynkowej na sesjach giełdowych. Wycena emitenta może się różnić od ceny na giełdzie.	- ryzyko koncentracji aktywów lub rynków - ryzyko stóp procentowych - ryzyko wyceny - ryzyko nabywania przez fundusz niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych
Obligacje	instrumenty finansowe, emitowane przez państwa (obligacje skarbowe), przez jednostki samorządu terytorialnego (obligacje komunalne) lub inne osoby prawne (obligacje korporacyjne). Ten, kto emituje obligacje (emitent), zaciąga pożyczkę u kupującego (obligatariusza). Obligacje emitowane są na czas określony. Emitent zobowiązuje się do odkupienia obligacji po upływie tego czasu, czyli do zwrócenia inwestorowi pożyczonych środków. Można wyróżnić różne rodzaje obligacji. Ze względu na sposób naliczania i wypłacania odsetek, wyróżniamy obligacje o zmiennym oprocentowaniu, obligacje o stałym oprocentowaniu, obligacje zerokuponowe, które nabywane są z dyskontem (po niższej cenie) w stosunku do ich wartości nominalnej.	- ryzyko niedotrzymania zobowiązań - ryzyko przedterminowego wykupu - ryzyko stopy procentowej
Listy zastawne	papiery wartościowe emitowane przez banki hipoteczne zabezpieczone hipotekami, gwarancjami lub poręczeniami określonych instytucji (np. Skarbu Państwa, Narodowego Banku Polskiego, Wspólnot Europejskich). Bank hipoteczny zobowiązuje się wobec nabywcy listu zastawnego do spełnienia określonego świadczenia pieniężnego – wypłaty odsetek i wykupienia samego listu w sposób i w terminach określonych w warunkach emisji.	- ryzyko niedotrzymania zobowiązań - ryzyko przedterminowego wykupu - ryzyko stopy procentowej
Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych i specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych oraz tytuły uczestnictwa zagranicznych	instrumenty finansowe przysługujące uczestnikom instytucji zbiorowego inwestowania, w tym w szczególności jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych i specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych. Za zarządzanie majątkiem funduszy odpowiadają wyspecjalizowane podmioty – towarzystwa funduszy inwestycyjnych, których celem jest inwestowanie środków wpłaconych przez uczestników funduszu zgodnie z przyjętą polityką inwestycyjną. Jednostki uczestnictwa i tytuły uczestnictwa co do zasady podlegają codziennej wycenie, jednakże występują takie, których wycena jest realizowana raz w tygodniu. Nie jest możliwy obrót nimi na giełdzie ani poza nią.	- ryzyko koncentracji aktywów lub rynków - ryzyko stóp procentowych - ryzyko wyceny - ryzyko nabywania przez fundusz niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych

funduszy inwestycyjnych	Inwestor chcący nabyć fundusz inwestycyjny jest zobowiązany złożyć odpowiednie zlecenie, które firma inwestycyjna przekaże do właściwego funduszu inwestycyjnego, zaś uczestnik zamierzający zakończyć inwestycję jest zobowiązany złożyć zlecenie odkupienia.	
ETF	tytuły uczestnictwa w funduszu typu Exchange Traded Fund, który zazwyczaj jest pasywnie zarządzanym funduszem inwestycyjnym notowanym na giełdzie. Zadaniem funduszy ETF jest śledzenie i odwzorowywanie zachowania instrumentu bazowego, którym mogą być indeksy giełdowe, indeksy obligacyjne, surowce, waluty lub inne instrumenty. Obrót tymi instrumentami finansowymi odbywa się analogicznie do akcji.	- ryzyko kontrahenta - ryzyko lewarowania ETF i short - tracking error
Produkty strukturyzowane	złożone produkty finansowe składające się z instrumentu finansowego (najczęściej jest to obligacja, certyfikat inwestycyjny, warrant) oraz instrumentu pochodnego (np. opcja lub kontrakt terminowy). Cechą produktu strukturyzowanego jest zobowiązanie jego emitenta wobec nabywcy (inwestora) do wykupu instrumentu finansowego (często w wartości nominalnej) i wypłaty kwoty kalkulowanej według określonego przy nabywaniu produktu strukturyzowanego wzoru. Emitentem ich najczęściej są banki lub domy maklerskie. Cena produktu strukturyzowanego zależy od wartości instrumentu finansowego oraz innego instrumentu lub umówionego wskaźnika (np. kursu akcji lub koszyków akcji, wartości indeksów giełdowych, kursów walut lub innego instrumentu bazowego). W zależności od poziomu ryzyka najczęściej wyróżniamy produkty strukturyzowane oferujące ochronę kapitału (co oznacza, że emitent zobowiązuje się wobec nabywcy, że zwróci mu w pełni zainwestowany kapitał, ale już nie ewentualne zyski z inwestycji) oraz oferujące jedynie częściową ochronę (lub jej całkowity brak) (w których inwestor ryzykuje, że w przypadku określonego w umowie nabycia zdarzenia, emitent nie będzie zobowiązany po pokryciu inwestorowi straty w zainwestowanym kapitale). Najczęściej emitenci produktów bez ochrony kapitału oferują potencjalnie wyższy zysk na inwestycji.	- ryzyko niedotrzymania zobowiązań, - ryzyko wartości instrumentu bazowego
Instrumenty pochodne (derywaty) , w ramach których mogą występować:	Grupa instrumentów finansowych, których wartość zależy od innego instrumentu bazowego lub umówionego wskaźnika (np. indeksu giełdowego, wysokości stopy procentowej lub kursu walut). Instrumenty pochodne możemy podzielić na instrumenty zobowiązujące obie strony kontraktu do określonego świadczenia (np. kontrakt terminowy) oraz na instrumenty nakładające zobowiązanie tylko na jedną stronę umowy (np. opcje). Inwestorzy mogą nabywać derywaty w celach zabezpieczających (np. przed wahaniami kursu walutowego, zmiany stopy procentowej), jak również w celach spekulacyjnych (osiąganie zysku w zamian za wzięcie na siebie określonego ryzyka, często potęgowanego poprzez efekty dźwigni finansowej, tzn. możliwość osiągnięcia dużego zysku ale i większego ryzyka, przy znacznie mniejszym zaangażowaniu środków własnych). Część instrumentów pochodnych można nabyć w obrocie giełdowym (np. futures, opcje, warranty), a część jest dostępna wyłącznie poza takim obrotem (na tzw. rynku OTC, np. kontrakty na różnicę (CFD)). Ryzyko wskazane w pkt poniżej.	
a) Kontrakty terminowe	jest umową pomiędzy dwiema stronami, z których jedna zobowiązuje się do nabycia, a druga do sprzedaży w ściśle określonym, przyszłym terminie, po ściśle określonej w momencie zawarcia transakcji cenie, określonej liczby instrumentu bazowego lub dokonania równoważnego rozliczenia finansowego. Instrumentami bazowymi kontraktów	- ryzyko wartości instrumentu bazowego - ryzyko dźwigni finansowej - ryzyko krótkookresowych zmian cen

	terminowych mogą być np.: indeksy, kursy akcji, kursy walut, wartość obligacji. Kontrakty terminowe mogą być notowane na giełdzie. W takim przypadku mają one ściśle określone i ujednolicone parametry (standardy) określone w warunkach obrotu, dostępnych na stronach internetowych giełdy. Zobowiązania wynikające z kontraktów terminowych notowanych na giełdzie są rozliczane codziennie (tzw. równanie do rynku), a nad bezpieczeństwem obrotu czuwa izba rachunkowa (IRIP). W celu zabezpieczenia rozliczenia wynikającego z ewentualnych strat poniesionych przez inwestora, przy otwieraniu pozycji każdy inwestor wnosi depozyt zabezpieczający w określonej wysokości. Kontrakty terminowe są instrumentami finansowymi w wysokim stopniu wykorzystującymi mechanizm dźwigni finansowej. Wysoki poziom dźwigni finansowej oznacza, że wartość nominalna transakcji może wielokrotnie przekraczać wielkość wniesionego depozytu zabezpieczającego, co sprawia, iż nawet niewielkie zmiany cen instrumentów bazowych mogą w istotnym stopniu wpływać na zyski i straty ponoszone przez inwestora – wnoszony depozyt zabezpiecza tylko część wielkości nominalnej transakcji, co stanowi o wysokim potencjale ewentualnego zysku, ale także i możliwości poniesienia dotkliwych strat. Wielkość poniesionych strat może w szczególności niekorzystnych okolicznościach przekroczyć wartość środków wniesionych jako depozyt. Kontrakty terminowe są instrumentami o wysokim ryzyku. Niekorzystne dla Klienta zmiany rynkowe mogą spowodować utratę znacznej części a nawet całości zainwestowanych środków w bardzo krótkim czasie. W sytuacji spadku wartości depozytu zabezpieczającego poniżej wymaganego poziomu, Klient jest wzywany do uzupełnienia depozytu. W przypadku braku uzupełnienia depozytu zabezpieczającego w wyznaczonym terminie niektóre lub wszystkie otwarte pozycje mogą zostać zamknięte przez podmiot odpowiedzialny za rozliczanie zobowiązań inwestora, co nie zwalnia klienta z obowiązku pokrycia całości powstałego zobowiązania.	
b) Opcje	instrumenty pochodne, których wartość uzależniona jest od wartości instrumentów bazowych (np. walut, indeksów giełdowych, akcji). Opcje dają ich nabywcy prawo, ale nie obowiązek, do kupna (opcja typu call) lub sprzedaży (opcja typu put) określonych instrumentów bazowych, po określonej cenie, w określonym czasie lub dokonania odpowiedniego rozliczenia finansowego. Jednocześnie druga strona transakcji (wystawca opcji) ma obowiązek sprzedaży (opcja typu call) lub kupna (opcja typu put) określonych instrumentów bazowych, po określonej cenie, w określonym czasie lub dokonania odpowiedniego rozliczenia finansowego.	- ryzyko wartości instrumentu bazowego - ryzyko dźwigni finansowej - ryzyko krótkookresowych zmian cen
c) Warranty (opcyjny)	instrumenty pochodne będące uproszczoną wersją opcji. Emitentami warrantów są najczęściej instytucje finansowe. Inwestor może nabyć warrant kupna lub sprzedaży, dzięki czemu zyskuje prawo (ale nie obowiązek) odpowiednio kupna lub sprzedaży instrumentu bazowego po z góry określonej cenie wykonania i w określonym terminie, przy czym dla warrantów notowanych na giełdzie dostawę na ogół zastępuje rozliczenie pieniężne. Inwestor może sprzedać warrant na giełdzie przed terminem jego wygaśnięcia.	- ryzyko wartości instrumentu bazowego - ryzyko dźwigni finansowej - ryzyko krótkookresowych zmian cen

d) Kontrakty na różnicę (CFD) oparte o ceny walut (Forex)	Forex (foreign exchange market, określane także jako „FX market” lub „currency market”), jako zdecentralizowany (brak fizycznej lokalizacji), nieregulowany, pozagiełdowy, wykorzystujący dźwignię finansową rynek walutowy typu „over the counter” (OTC) jest jednym z największych i najbardziej płynnych rynków na świecie. Kontrakty FX polegają na kupnie jednej waluty za inną, przy czym inwestor nie jest zobowiązany do posiadania walut, którymi handluje. Klient inwestujący w kontrakty FX zawiera transakcje po cenie rynkowej. Rozliczenie wyniku z zawartych kontraktów FX odbywa się w czasie rzeczywistym poprzez transfer różnicy między ceną otwarcia a ceną zamknięcia pozycji. Transakcje te również nie nakładają na żadną ze stron obowiązku dostawy instrumentu bazowego, a co za tym idzie mają charakter nierzeczywisty oraz cechują się wykorzystaniem dźwigni finansowej. W przypadku, gdy Klient nie zamknie pozycji walutowej w tym samym dniu, w którym nastąpiło otwarcie, wówczas pozycja zostaje utrzymana na następny dzień, co wiąże się z koniecznością naliczenia punktów swapowych związanych z różnicą w oprocentowaniu poszczególnych walut.	- ryzyko wartości instrumentu bazowego - ryzyko dźwigni finansowej - ryzyko krótkookresowych zmian cen - ryzyko braku standaryzacji - ryzyko luki cenowej - ryzyko operacyjne (technologiczne) - ryzyko związane ze zmianą cen walut
e) Kontrakty na różnicę (CFD) oparte o ceny indeksów giełdowych, towarów i innych aktywów	- nieregulowany, pozagiełdowy wykorzystujący dźwignię finansową rynek typu „over the counter”. CFD oparte mogą być o ceny różnych aktywów bazowych, w szczególności indeksów giełdowych, towarów, akcji czy obligacji. Klient inwestujący w kontrakty różnic kursowych zawiera transakcje po cenie rynkowej. Rozliczenie wyniku z zawartych kontraktów CFD odbywa się w czasie rzeczywistym poprzez transfer różnicy między ceną otwarcia a ceną zamknięcia pozycji. Transakcje te również nie nakładają na żadną ze stron obowiązku dostawy instrumentu bazowego, a co za tym idzie mają charakter nierzeczywisty oraz cechują się wykorzystaniem dźwigni finansowej.	- ryzyko wartości instrumentu bazowego - ryzyko dźwigni finansowej - ryzyko krótkookresowych zmian cen - ryzyko braku standaryzacji - ryzyko luki cenowej - ryzyko operacyjne (technologiczne)

Wyżej wskazanym w tabeli dodatkowym rodzajom ryzyka przypisaliśmy poniżej wskazane znaczenie:

- **Ryzyko dotyczące danej spółki (emitenta)** – związane z jej wynikami finansowymi, sytuacją w danej branży, konkurencją, płynnością i wahaniami cen instrumentów (np. akcji) będących przedmiotem inwestycji. W przypadku akcji będących przedmiotem oferty publicznej należy również zwrócić uwagę na ryzyko związane z niedopuszczeniem lub opóźnieniem dopuszczenia akcji do obrotu na rynku. Czynniki te mogą powodować wzrost lub spadek ryzyka związanego z inwestycjami w akcje. Sytuacja operacyjna i finansowa spółki wpływa na poziom notowań akcji/PDA danej spółki, a także na zmienność kursu. Płynność i wahania cen decydują o możliwości ich zakupu lub sprzedaży,
- **Ryzyko związane z koncentracją aktywów lub rynków** - ryzyko związane z możliwością zaistnienia sytuacji, w której lokaty funduszu będą skoncentrowane na określonym rynku lub określonym segmencie rynku lub w określonym sektorze. Wówczas niekorzystne zdarzenia mające negatywny wpływ na dany rynek, segment rynku lub sektor mogą w znaczącym stopniu wpływać na wahania i wartość jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych,
- **Ryzyko stóp procentowych** - ryzyko negatywnego wpływu poziomu rynkowych stóp procentowych na bieżący i przyszły wynik finansowy na inwestycji w dłużne papiery wartościowe (obligacje, listy zastawne), instrumenty, dla których są one instrumentem bazowym (np. produkty strukturyzowane) lub wartość jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych, inwestujących w te instrumenty. Należy podkreślić, że związek cen dłużnych papierów wartościowych z poziomem stóp procentowych ma charakter zależności odwrotnie proporcjonalnej,
- **Ryzyko wyceny** - ryzyko to wynika z faktu stosowania przez fundusz inwestycyjny do wyceny swoich lokat modeli wyceny nie opartych o cenę rynkową lub cenę godziwą. Może się zdarzyć,

że z uwagi na konstrukcję modeli oraz rodzaj zastosowanych do modeli danych wejściowych rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia na rynku w przypadku sprzedaży takich papierów wartościowych będzie niższa niż wycena modelowa, co wpłynie na spadek wartości jednostki uczestnictwa lub certyfikatu inwestycyjnego,

- **Ryzyko związane z możliwością nabywania przez fundusz instrumentów pochodnych, w tym niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych** - w związku z tym, że fundusz, w celu zabezpieczenia poszczególnych składników portfela inwestycyjnego, a także w celu sprawnego zarządzania funduszem może nabywać instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne. Z inwestycją w jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne funduszu wiąże się ryzyko jak w przypadku instrumentów pochodnych oraz ryzyko kontrahenta - w przypadku niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych. Dodać należy, że zabezpieczanie aktywów funduszu może odbywać się przy użyciu różnych strategii zabezpieczających, które w szczególności mogą opierać się na skorelowaniu aktywa zabezpieczanego oraz aktywa bazowego instrumentu pochodnego. W związku z tym pojawia się ryzyko niewłaściwego zabezpieczenia, oznaczające, że zyski na instrumencie pochodnym nie zrekompensują strat na aktywie zabezpieczanym,
- **Ryzyko niedotrzymania zobowiązań** - ryzyko, że emitent instrumentu finansowego nie będzie terminowo wywiązywał się z zobowiązań, tj. płatności przyrzeczonych świadczeń oraz kwoty wykupu instrumentu,
- **Ryzyko przedterminowego wykupu** - dotyczy obligacji zawierających opcję wcześniejszego wykupu, która pozwala emitentowi spłacić część lub całość emisji przed terminem wymagalności, co dla inwestora oznacza skrócenie czasu inwestycji,
- **Tracking error** - oznacza zmienność między zwrotem z inwestycji z ETF a replikowanym przez ETF indeksem. Im większy tracking error, tym faktyczny zwrot z ETF bardziej różni się od faktycznego zwrotu z indeksu,
- **Ryzyko kontrahenta** - dotyczy głównie ETF replikowanych syntetycznie. Ryzyko wiąże się z niewypłacalnością kontrahenta transakcji SWAP. Co ważne ryzyko to odnosi się zazwyczaj do dziennego zwrotu z indeksu, a nie do zainwestowanego kapitału,
- **Ryzyko lewarowania ETF i short** - większość ETF typu „short” oraz lewarowanych oferuje dokładną krótką lub lewarowaną ekspozycję przez jeden dzień. Im dłużej trzymamy taki instrument w naszym portfelu, tym bardziej zwrot może różnić się od zwrotu, który oczekujemy. Różnica może być zarówno na korzyść, jak i niekorzyść inwestora,
- **Ryzyko związane z wartością instrumentów bazowych** - wartość instrumentów pochodnych lub zawierających w swojej konstrukcji instrumenty pochodne (produkty strukturyzowane) zależy od kształtowania się ceny instrumentu bazowego (w szczególności indeksy giełdowe, akcje, waluty, obligacje),
- **Ryzyko dźwigni finansowej** - dźwignia finansowa pozwala inwestorowi na zwiększenie ekspozycji inwestycji przy wykorzystaniu proporcjonalnie mniejszych środków własnych (przykładowo przy dźwigni 1:20, przy wpłacie na depozyt kwoty 100 zł masz możliwość nabycia instrumentu o wartości 2000 zł). W związku z tym niewielkie wahania instrumentów bazowych mogą powodować osiąganie wysokich zysków lub strat, w stosunku do zainwestowanych środków. Konsekwencją może być strata przewyższająca nawet wartość zainwestowanych środków,
- **Ryzyko krótkookresowych zmian cen** - ceny instrumentów finansowych zmieniają się często pod wpływem czynników o charakterze psychologiczno-emocjonalnym, co ma szczególne znaczenie na rynku instrumentów pochodnych. W związku z wykorzystaniem dźwigni finansowej, w okresie niekorzystnych, nawet chwilowych, wahań cen na rynku, może wystąpić konieczność dopłaty do depozytu zabezpieczającego lub zamknięcia pozycji, co skutkować może poniesieniem poważnych strat finansowych dla inwestora,
- **Ryzyko związane ze zmianą cen walut** - istnieje ryzyko negatywnego wpływu zmiany ceny jednej waluty wobec innych walut na wycenę transakcji oraz na sytuację finansową inwestora,
- **Ryzyko luki cenowej** - luka cenowa pojawić się może pomiędzy zamknięciem rynku w piątek i ponownym otwarciem w niedzielę, jak też podczas sesji, w szczególności podczas ogłoszenia

istotnych danych makroekonomicznych. Ryzyko to objawia się brakiem ciągłości cen, co oznacza, że ceny zmieniają się znacznie i skokowo w krótkim przedziale czasu. W sytuacji takiej zlecenia Market, Stop Loss i Stop mogą być wykonane po mniej korzystnej cenie niż w chwili ich przesłania na rynek (bądź aktywacji w przypadku zleceń Stop). W szczególności zlecenia Stop, Stop Loss i Stop Out doprowadzić mogą do realizacji transakcji po cenach niekorzystnych dla klienta, a poniesiona strata może przekroczyć wartość wniesionego depozytu i doprowadzić do powstania debetu na rachunku. Z ryzykiem luki cenowej mamy do czynienia w szczególności przy kontraktach Forex i CFD,

- **Ryzyko operacyjne (technologiczne)** - zawieranie transakcji za pośrednictwem systemu transakcyjnego związane jest z ryzykiem operacyjnym, w rezultacie którego wystąpić mogą błędy lub opóźnienia w realizacji transakcji lub przesłania danych, które mogą nie leżeć po stronie BM. W wyniku tych nieprawidłowości zlecenie przekazane do realizacji przez Klienta może nie zostać zrealizowane lub też warunki jego realizacji mogą znacznie odbiegać od zamierzeń Klienta,
- **Ryzyko braku standaryzacji** - kontrakty CFD mają charakter niewystadaryzowany. Klient powinien zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż niejednorodność kontraktów CFD oferowanych przez różnych dostawców oznacza, że nawet pozornie podobne kontrakty CFD mogą w znaczący sposób różnić się pod względem specyfikacji instrumentu obowiązującej na poszczególnych platformach. W szczególności oferowane przez poszczególne firmy inwestycyjne kontrakty na różnice kursowe - CFD, mogą różnić się następującymi parametrami:
  - a) poziomy depozytów zabezpieczających,
  - b) wartość nominalna lota,
  - c) minimalna wartość zmiany notowań instrumentu,
  - d) wielkość spreadu,
  - e) maksymalna wielkość zlecenia,
  - f) instytucje pełniące rolę dostawców płynności,
  - g) opłaty nakładane na klienta.

Pozostałe informacje

O ile dany rodzaj usług maklerskich jest związany z uzupełnianiem zabezpieczenia lub podobnymi zobowiązaniami, obowiązującymi dla instrumentów pochodnych, wymogi z tym związane opisujemy szczegółowo w umowie lub regulaminie.

W przypadku oferowania przez nas instrumentów finansowych w ramach oferty publicznej, udostępniamy prospekt emisyjny w siedzibie BM, w PUM, w których przyjmujemy zapisy, lub na naszej stronie internetowej.

Jeśli za naszym pośrednictwem zawierasz transakcje dotyczące instrumentów finansowych złożonych z kilku różnych instrumentów, jak również usług tego rodzaju, w szczególności, gdy poziom ryzyka związany ze złożonym instrumentem finansowym przekracza poziom ryzyka poszczególnych jego składników, szczegółowy opis tego rodzaju instrumentów finansowych oraz związane z ich nabywaniem ryzyka znajdziesz w dokumencie ofertowym/prospekcie emisyjnym oraz, jeśli jest wymagany, w dokumencie KID, zawierającym kluczowe informacje dotyczące detalicznego produktu zbiorowego inwestowania (instrument PRIIP).

W przypadku zawierania transakcji dotyczących instrumentów finansowych z gwarancją strony trzeciej, szczegółowe informacje dotyczące gwaranta i gwarancji znajdziesz w dokumencie ofertowym/prospekcie emisyjnym.

W przypadku, gdy składasz zlecenie obejmujące jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych i innych tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach należących do EOG lub OECD, szczegółowy opis tego rodzaju instrumentów finansowych oraz związane z ich nabywaniem ryzyka znajdziesz w dokumencie, będącym skrótem prospektu informacyjnego lub w Kluczowych informacjach dla inwestorów albo w Informacjach dla klientów alternatywnego funduszu inwestycyjnego.

W przypadku składania zlecenia „po każdej cenie” zwracamy uwagę na ryzyko, że cena po której takie zlecenie zostanie wykonane może być znacznie wyższa niż kurs odniesienia przyjęty do wyznaczenia pokrycia zlecenia, a zatem i jego wartość może być znacznie wyższa niż kwota, jaka zostaje zablokowana na rachunku klienta w związku z przyjęciem takiego zlecenia.

Przypominamy, że wartość inwestycji w instrumenty finansowe o charakterze udziałowym lub dłużnym jest zależna od ceny tego instrumentu. Wzrost ceny o określony procent powoduje analogiczny wzrost wartości tej inwestycji, a spadek ceny skutkuje analogicznym spadkiem wartości tej inwestycji, z uwzględnieniem wskazanych powyżej rodzajów ryzyka. Wartość certyfikatów inwestycyjnych, jednostek uczestnictwa oraz innych tytułów uczestnictwa podlega zmianom. Może ona rosnać, jak i spadać. Na uzyskaną stopę zwrotu wpływ będzie miało zachowanie rynku, na którym dany fundusz inwestuje, jak również indywidualne decyzje towarzystwa, co może oznaczać, że wartość tytułów uczestnictwa funduszu akcyjnego może spadać nawet kiedy rynek akcji rośnie. Przypominamy, że z reguły im wyższa oczekiwana stopa zwrotu, tym większe ryzyko związane z taką inwestycją i potencjalna strata może być wyższa. Jeżeli dla danej grupy funduszy w scenariuszu pozytywnym oczekujemy wyższej stopy zwrotu, to z reguły w scenariuszu negatywnym mogą one przynieść wyższą stratę.

IX. Jakie koszty klienci są zobowiązani płacić w związku z naszymi usługami?

W związku z zawieraniem transakcji (składaniem zlecenia) możemy zobowiązać klienta do poniesienia kosztu prowizji maklerskiej (przy instrumentach notowanych) lub opłaty manipulacyjnej (np. przy zleceniach dotyczących tytułów uczestnictwa). W przypadku prowizji maklerskiej kwota zlecenia jest powiększana o wartość prowizji, zaś w przypadku opłaty manipulacyjnej jest pobierana ona z wartości zlecenia (pomniejsza zlecenie).

Dodatkowo, jeśli do posiadania tych instrumentów konieczne jest posiadanie rachunku inwestycyjnego zobowiązujemy klienta do poniesienia opłaty za jego prowadzenie oraz ewentualnych innych opłat związanych z korzystaniem z naszych usług maklerskich.

Wysokość ww. prowizji i opłat określamy w naszych tabelach opłat i prowizji. W przypadku tytułów uczestnictwa, wysokość opłaty manipulacyjnej określa prospekt informacyjny funduszu inwestycyjnego. W przypadku niektórych opłat i prowizji (np. opłata za zarządzanie portfelem) możemy umieścić je w umowach z klientami.

Nasze tabele opłat i prowizji umieszczamy na następujących stronach:

- www.mdm.pl - dla usług pośrednictwa w obrocie zorganizowanym na rynku krajowym i na rynkach zagranicznych,
- <https://www.mbank.pl/indywidualny/inwestycje/gielda/emakler/> - dla usługi eMakler,
- www.mforex.pl - dla usług pośrednictwa w obrocie zorganizowanym na rynkach nieregulowanych,
- <https://www.mbank.pl/pomoc/dokumenty/private-banking/wealth-management/uslugi-wealth-management/> - dla usług wealth management.

Przed zawarciem umowy o świadczenie danej usługi udostępniamy klientom odpowiednią tabelę opłat i prowizji, wskazującą na rodzaj i wysokość opłat, prowizji i innych kosztów związanych ze świadczeniem danej usługi maklerskiej.

W przypadku tytułów uczestnictwa fundusze inwestycyjne pobierają dodatkowe opłaty. Przede wszystkim jest to opłata (wynagrodzenie) za zarządzanie, którą pobierają z aktywów funduszu inwestycyjnego oraz różnego rodzaju opłaty i prowizje związane z lokowaniem aktywów funduszu przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych nim zarządzające, które łącznie pomniejszają wynik na inwestycji w tytuły uczestnictwa klienta. Fundusze inwestycyjne zawierają opis swoich opłat w swoich prospektach informacyjnych lub kluczowych informacjach dla inwestorów (KIID).

W przypadku innych instrumentów finansowych, klient ponosi koszty, opłaty i prowizje związane z wykonywaniem jego zleceń, należne podmiotom wykonującym te zlecenia.

Przed zawarciem z nami umowy, prezentujemy wykaz wszystkich przewidywanych kosztów (opłat i prowizji) – tzw. *informacja o kosztach ex-ante* - który:

- w przypadku usługi wykonywania zleceń w obrocie zorganizowanym - zamieściliśmy w tym rozdziale, w jego dalszej części,
- w przypadku usługi wykonywania zleceń poza obrotem zorganizowanym (na rynku forex) – zamieściliśmy w osobnym dokumencie, udostępnianym przed zawarciem umowy,
- w przypadku usług wealth management - zamieściliśmy w osobnym dokumencie, udostępnianym przed zawarciem umowy,
- w przypadku usługi oferowania, usług w wykonaniu zawartych umów o subemisję inwestycyjne i usługowe, doradztwa dla przedsiębiorstw w zakresie struktury kapitałowej, strategii przedsiębiorstwa lub innych zagadnień związanych z taką strukturą lub strategią oraz doradztwa i innych usług w zakresie łączenia, podziału oraz przejmowania przedsiębiorstw – określamy w zawieranej z klientem umowie.

W trakcie świadczenia usług, po zakończeniu roku kalendarzowego, dla każdego klienta przygotowujemy roczne podsumowanie wszystkich poniesionych kosztów, opłat i prowizji, związanych ze świadczonymi usługami oraz posiadanymi instrumentami – tzw. *raport ex post*. Zasady sporządzania i udostępniania tego raportu określamy w regulaminach danej usługi.

Poniżej prezentujemy scenariusze wpływu kosztów na zwrot z inwestycji dla usługi wykonywania zleceń w obrocie zorganizowanym i nabywaniem w jej ramach instrumentów finansowych:

- Wpływ kosztów na zwrot z inwestycji dla standardowego przypadku dla rynku kasowego (dla np. akcji, notowanych certyfikatów inwestycyjnych).

Założenia:

- Wartość początkowa inwestycji – 10.000 zł
- Stawka prowizji dla kupna i sprzedaży (standardowa) – 0,39% wartości transakcji

W *scenariuszu pozytywnym* przewidującym: nabycie instrumentu finansowego, jego wzrost o 10% i następnie sprzedaż, stopa zwrotu z inwestycji z uwzględnieniem zapłaconych prowizji będzie dodatnia i wyniesie 9,1%.

W *scenariuszu negatywnym* przewidującym: nabycie instrumentu finansowego, jego spadek o 10% i następnie sprzedaż, stopa zwrotu z inwestycji z uwzględnieniem zapłaconych prowizji będzie ujemna i wyniesie -10,7%.

- Wpływ kosztów na zwrot z inwestycji dla standardowego przypadku dla rynku terminowego (dla np. kontraktów terminowych).

Założenia:

- Stawka prowizji dla kupna i sprzedaży (standardowa) – 8,50 zł od każdego kontraktu terminowego
- Wartość wymaganego depozytu zabezpieczającego dla 1 kontraktu terminowego – 5.000 zł.
- Wymagany poziom depozytu zabezpieczającego – 5% wartości kontraktu terminowego (dźwignia finansowa – 20)
- Nabywany jest jeden kontrakt terminowy.
- Wartość początkowa inwestycji 5.008,50 zł (5.000 zł jako depozyt zabezpieczający i 8,50 zł jako prowizja).

W *scenariuszu pozytywnym* przewidującym nabycie kontraktu terminowego, **wzrost kursu o 2%** i następnie sprzedaż, **stopa zwrotu z inwestycji** z uwzględnieniem zapłaconych prowizji będzie dodatnia i wyniesie **39,8%**.

W *scenariuszu negatywnym* przewidującym nabycie kontraktu terminowego, **spadek kursu o 2%** i następnie sprzedaż, **stopa zwrotu z inwestycji** z uwzględnieniem zapłaconych prowizji będzie **ujemna** i wyniesie **-40,1%**.

X. Jakie świadczenia pieniężne i niepieniężne od naszych klientów lub podmiotów trzecich przyjmujemy lub przekazujemy?

Świadczenie usług maklerskich może się wiązać z przekazywaniem lub otrzymywaniem różnego rodzaju świadczeń pieniężnych i niepieniężnych od klientów lub podmiotów trzecich. Opis pobieranych od klientów świadczeń, wskazaliśmy w poprzednim rozdziale. W tym wskazujemy, jakie świadczenia możemy przekazywać lub otrzymywać od podmiotów trzecich w związku ze świadczeniem usług maklerskich.

Taka sytuacja ma miejsce, kiedy:

- 1) świadczymy usługę przyjmowania i przekazywania zleceń a klient nabywa (lub posiada nabyte za naszym pośrednictwem) tytuły uczestnictwa,
- 2) świadczymy usługę doradztwa inwestycyjnego łącznie z usługą wskazaną w pkt 1 w odniesieniu do tytułów uczestnictwa.

W takich przypadkach jesteśmy uprawnieni do otrzymywania od towarzystw funduszy inwestycyjnych lub spółek zarządzających wynagrodzenia za wykonywanie na rzecz naszych klientów w ramach tych usług czynności dodatkowych, podnoszących jakość usługi przyjmowania i przekazywania zleceń.

W przypadku kiedy przyjmujemy zapisy na certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych zamkniętych, jesteśmy uprawnieni do otrzymywania wynagrodzenia od funduszu inwestycyjnego, które jest nam przekazywane, gdyż jednocześnie wykonujemy na rzecz tego funduszu usługę oferowania.

W ramach naszej działalności możemy otrzymywać różnego rodzaju świadczenia niepieniężne takie jak: analizy, raporty i innego rodzaju informacje dotyczące sytuacji rynkowej lub poszczególnych instrumentów finansowych. Nasi pracownicy mogą również brać udział w szkoleniach lub konferencjach organizowanych przez swoich kontrahentów bądź inne podmioty, w celu podniesienia poziomu wiedzy i znajomości instrumentów finansowych. Informację na temat szkoleń, w których nasi pracownicy brali udział, publikujemy na naszej stronie internetowej.

Informację o przewidywanej wartości, jak i faktycznie otrzymanej, tego wynagrodzenia zawieramy odpowiednio w informacji o kosztach ex-ante i raporcie ex post.

XI. Jak przyjmujemy i rozpatrujemy reklamacje?

Reklamację możesz złożyć:

Sposób złożenia	W przypadku usług maklerskich innych niż eMakler	W przypadku eMaklera -
mailowo	mbm@mbank.pl	kontakt@mbank.pl
osobiście	• w siedzibie BM, • w CBP, w tym u agenta firmy inwestycyjnej, • w PUM	
listownie	Biuro maklerskie mBanku. 00-850 Warszawa, ul. Prosta 18 z dopiskiem „reklamacja”	mBank S.A., Wydział Obsługi Klientów, skrytka pocztowa 2108, 90-959 Łódź 2 z dopiskiem „reklamacja”
telefonicznie	○ bezpośrednio w BM - nr tel. 22 697 49 49, ○ w PUM i CBP (numery na stronie mdm.pl mbank.pl)	przez mLinie 801 300 800
Inne:		przez czat przez Eksperta online

Reklamacje rozpatrujemy standardowo w ciągu 30 dni.

Jeżeli nie zgadzasz się z naszą odpowiedzią, możesz wystąpić do właściwego sądu powszechnego lub do Rzecznika Finansowego.

Szczegółowe zasady postępowania z reklamacjami określamy w regulaminach naszych usług maklerskich.

XII. Jakimi zasadami kierujemy się w przypadku powstania konfliktu interesów między nami a klientem

Przez *konflikt interesów* rozumiemy znane nam okoliczności mogące doprowadzić do powstania sprzeczności między naszymi interesami, w tym również osób z nami powiązanych, a interesami klienta. Przy identyfikacji konfliktów interesów, zapobieganiu ich występowaniu oraz przy zarządzaniu nimi mamy na uwadze obowiązek działania w sposób rzetelny z uwzględnieniem najlepiej pojętego interesu klienta. Konflikt interesów może zachodzić także w sytuacji sprzeczności między interesami samych klientów, bez naszego udziału.

Konflikt interesów powstaje w szczególności, gdy:

- 1) możemy uzyskać korzyść lub uniknąć straty wskutek poniesienia straty lub nieuzyskania korzyści przez klienta lub grupę klientów,
- 2) posiadamy powody natury finansowej lub innej, aby preferować klienta lub grupę klientów w stosunku do innego klienta lub grupy klientów,
- 3) mamy interes w określonym wyniku usługi świadczonej na rzecz klienta albo transakcji przeprowadzanej w jego imieniu i jest on rozbieżny z interesem klienta,
- 4) klient prowadzi taką samą działalność jak BM,
- 5) otrzymamy od osoby innej niż klient korzyść majątkową inną niż standardowe prowizje i opłaty, w związku z usługą świadczoną na rzecz klienta.

W związku z powyższym podejmujemy działania zmierzające do wyeliminowania powstania lub zarządzenia potencjalnym konfliktem interesów.

Zapobiegamy konfliktom interesów, stosując przede wszystkim zasadę zapewnienia adekwatnego poziomu niezależności. W tym celu stosujemy:

- 1) odpowiednią strukturę organizacyjną wykorzystującą bariery informacyjne – „chińskie mury” w postaci systemowego i fizycznego oddzielenia pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi, chroniące poufność informacji;
- 2) regulacje dostępu do informacji poufnych oraz stanowiących tajemnicę zawodową - zasady ograniczające wykorzystywanie przez pracowników informacji o klientach i zawieranych przez nich transakcjach. Informacje te wykorzystujemy wyłącznie, gdy jest to niezbędne dla prawidłowego wykonywania czynności związanych z naszymi usługami (na zasadzie wiedzy koniecznej - need-to-know);
- 3) procedury administracyjne, w postaci regulaminów wewnętrznych i polityk zobowiązujących pracowników do określonego zachowania w celu przeciwdziałania konfliktom interesów oraz listy restrykcyjne ograniczające zawieranie transakcji własnych przez pracowników zaangażowanej jednostki organizacyjnej;
- 4) zasady nadawania uprawnień do systemów informatycznych;
- 5) zakaz bezpośredniego wzajemnego powiązania między wynagrodzeniami osób z nami powiązanych;
- 6) bieżący nadzór nad stosowaniem procedur dotyczących zapobieganiu powstawaniu konfliktów interesów.

Podejmowane przez nas działania mają zapewnić, że informacje o klientach są przez nas wykorzystywane, wyłącznie w zakresie niezbędnym do prawidłowego świadczenia usług lub w celu spełniania wymogów prawa, a w przypadku powstania konfliktu interesów zapobiegać będą naruszeniu interesu klientów.

W sytuacji, gdy nie będziemy mogli zapobiec znanemu nam konfliktowi interesów, podejmiemy kroki w celu zarządzenia takim konfliktem interesów. W przypadku gdy stosując powyższe środki, nie będziemy w stanie zapewnić, że ryzyko szkody dla interesów klienta nie wystąpi, niezwłocznie będziemy

informowali o tym klienta, którego ten konflikt dotyczy, w celu uzyskania zgody na dalszą realizację zleconych usług lub wycofania się z ich świadczenia. Informacje te będziemy mogli przekazywać także za pośrednictwem naszej strony internetowej.

Umowę o świadczenie danej usługi maklerskiej możemy zawrzeć wyłącznie pod warunkiem, że klient, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, potwierdzi otrzymanie informacji o konflikcie interesów oraz potwierdzi wolę zawarcia umowy o świadczenie danej usługi maklerskiej.

XIII. Nasze Zasady wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta

Poniżej prezentujemy zasady, którymi się kierujemy przy wykonywaniu zleceń oraz działaniu w najlepiej pojętym interesie klienta

Zasady wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta w Biurze maklerskim mBanku

Rozdział I. Postanowienia ogólne

§ 1

1. Niniejsze Zasady wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta w Biurze Maklerskim mBanku opisują sposób naszego postępowania w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla naszych klientów w związku ze świadczoną usługą maklerską wykonywania zleceń.
2. Niniejsze Zasady wskazują także, jakie działania podejmujemy w najlepiej pojętym interesie klienta w zakresie świadczenia usług maklerskich:
  - 1) przyjmowania i przekazywania zleceń,
  - 2) zarządzania portfelem instrumentów finansowych.
3. Zasady realizują wymogi przepisów prawa, w szczególności ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz rozporządzenia delegowanego UE 2017/565 uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy.
4. Zasady stosujemy do klientów detalicznych oraz klientów profesjonalnych, z wyłączeniem uprawnionych kontrahentów.

§ 2

W tej regulacji posługujemy się poniższymi pojęciami:

- 1) **ASO/MTF** – Alternatywny System Obrotu w rozumieniu Ustawy,
- 2) **Bank** – mBank S.A.,
- 3) **BM** – Biuro Maklerskie mBanku S.A.,
- 4) **Dyrektywa MiFID** – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE,
- 5) **Instrumenty Finansowe** – instrumenty finansowe w rozumieniu Ustawy mogące wchodzić w skład portfela inwestycyjnego Klienta tworzonego w ramach Usługi Zarządzania bądź mogące być przedmiotem zlecenia składanego przez Klienta w ramach Usługi Przyjmowania i Przekazywania Zleceń lub Usługi Wykonywania Zleceń,
- 6) **Klient** – klient detaliczny lub klient profesjonalny - osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, które są stroną umowy o jedną z usług wskazanych w § 1 ust. 1 i 2 Zasad lub zamierzają do niej przystąpić,
- 7) **Klient detaliczny** – Klient detaliczny w rozumieniu Ustawy,
- 8) **Klient profesjonalny** – Klient profesjonalny w rozumieniu Ustawy,
- 9) **System obrotu** – rynek regulowany i ASO/MTF,
- 10) **Umowa** – umowa o świadczenie jednej z usług określonych w §1 ust. 1 i 2 Zasad zawarta z BM,
- 11) **Usługa Przyjmowania i Przekazywania Zleceń** – usługa realizowana przez BM na podstawie umowy, polegająca na przyjmowaniu przez BM zleceń Klienta nabycia lub zbycia Instrumentów Finansowych i innych dyspozycji dotyczących Instrumentów Finansowych oraz przekazywania ich do innego podmiotu, w tym do emitenta instrumentu finansowego, wystawcy instrumentu finansowego lub sprzedającego taki instrument, w celu ich wykonania,

- 12) **Usługa Wykonywania Zleceń** – usługa realizowana przez BM na podstawie umowy, polegająca na nabywaniu lub zbywaniu instrumentów finansowych na rachunek zleceniodawcy lub dokonywaniu innych czynności wywołujących równoważne skutki, których przedmiotem są instrumenty finansowe. W przypadku klientów profesjonalnych, o których mowa w art. 3 pkt 39b lit. a–m Ustawy, usługa ta może również polegać na zawieraniu przez BM na własny rachunek umów kupna lub sprzedaży instrumentów finansowych ze zleceniodawcą lub innych umów o równoważnym charakterze,
- 13) **Usługa Zarządzania** – usługa świadczona przez BM na podstawie umowy w zakresie świadczenia usług zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba Instrumentów Finansowych,
- 14) **Usługi** – łącznie Usługa Przyjmowania i Przekazywania Zleceń, Usługa Wykonywania Zleceń, Usługa Zarządzania,
- 15) **Ustawa** – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi,
- 16) **Zasady** – niniejsze Zasady wykonywania zleceń oraz działania w najlepiej pojętym interesie klienta w Biurze Maklerskim mBanku.

Rozdział II. Ogólne zasady dotyczące zleceń i działań, które wykonujemy w najlepiej pojętym interesie klienta

§ 3

1. Przy wykonywaniu zleceń oraz działaniu w najlepiej pojętym interesie klienta podejmujemy działania, które uznajemy za wystarczające do uzyskania możliwie najlepszych wyników dla klienta.
2. Możliwie najlepszy wynik uzyskujemy przy uwzględnieniu poniższych kryteriów:
  - 1) cena instrumentu finansowego,
  - 2) koszty związane z przekazaniem i/lub wykonaniem zlecenia, które ponosi klient, w tym:
    - a) opłaty pobierane przez podmiot, który zlecenie wykonuje,
    - b) opłaty z tytułu rozrachunku i rozliczenia transakcji oraz
    - c) wszelkie inne opłaty związane z wykonywaniem zlecenia,
  - 3) czas zawarcia transakcji,
  - 4) prawdopodobieństwo zawarcia transakcji oraz jej rozliczenia,
  - 5) wielkość zlecenia i jego charakter,
  - 6) charakterystyka klienta, w szczególności jego kategoria jako klienta detalicznego lub profesjonalnego,
  - 7) systemy wykonywania zleceń, do których można skierować dane zlecenie oraz
  - 8) inne przewidziane przepisami prawa czynniki mające związek z przekazaniem i/lub wykonaniem zlecenia.
3. Uwzględniamy kryteria, o których mowa w ust. 2 biorąc pod uwagę w szczególności:
  - 1) kategorię klienta (tj. klient detaliczny i klient profesjonalny),
  - 2) specyfikę zlecenia,
  - 3) cechy instrumentu finansowego będącego przedmiotem zlecenia,
  - 4) rodzaj i specyfikę możliwych systemów wykonania zlecenia.
4. Aby nasi klienci mogli osiągnąć możliwie najlepsze wyniki, stosujemy poniższe zasady:
  - 1) stawiamy interes klienta na pierwszym miejscu, przed interesem BM, podmiotów z grupy kapitałowej Banku i pracowników BM,
  - 2) równo traktujemy wszystkich klientów,
  - 3) równo traktujemy podmioty, które wykonują zlecenia, oraz monitorujemy je, aby spełniały kryteria określone przez BM,
  - 4) sprawdzamy, czy nasze procesy zgadzają się ze sposobami postępowania określonymi w Zasadach.
5. Zasady, które prowadzą do uzyskania możliwie najlepszych wyników dla klientów, realizujemy w szczególności w następujących obszarach działalności:
  - 1) przy wyborze i ocenie podmiotów, z których usług korzystamy przy wykonywaniu zleceń,
  - 2) przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych oraz przekazywaniu ich do realizacji,
  - 3) przy monitorowaniu zgodności podejmowanych przez nas czynności z Zasadami,
  - 4) przy realizacji dyspozycji składanych przez klientów,
  - 5) przy rozpatrywaniu skarg i reklamacji klientów.

§ 4

1. Jeśli klient określi szczegółowe warunki, na jakich zlecenie ma zostać wykonane lub przekazane, w tym wskaże, na który rynek zlecenie ma zostać przekazane, wykonamy lub prześlemy zlecenie zgodnie z tymi warunkami. Powyższe odnosi się także do zleceń składanych elektronicznie przez klientów.
2. Zastrzegamy, że wszelkiego rodzaju konkretne dyspozycje ze strony klienta, o których mowa powyżej, wyłączają podjęcie przez BM kroków, mających na celu uzyskania jak najlepszego wyniku dla klienta, które zostały opracowane i wdrożone w ramach Zasad, w zakresie warunków określonych przez klienta.

§ 5

3. Realizujemy zlecenia wszystkich klientów niezwłocznie i rzetelnie oraz dążymy, aby porównywalne zlecenia realizowane były według kolejności ich otrzymania, chyba że:

- 1) nie pozwala na to specyfika zlecenia klienta lub sytuacja rynkowa,
  - 2) taki sposób realizacji nie jest działaniem w najlepiej pojętym interesie klienta,
  - 3) zaszły inne istotne zdarzenia, które uniemożliwiają taki sposób przekazania i realizacji zlecenia.
4. Informujemy klienta o okolicznościach, które uniemożliwiają natychmiastową realizację zlecenia klienta.
  5. Zakres i warunki składania zleceń opisujemy w regulaminach poszczególnych Usług.

§ 6

1. Obowiązku działania w najlepiej pojętym interesie klienta nie należy rozumieć jako naszego zobowiązania do uwzględniania wszystkich dostępnych miejsc realizacji zlecenia lub zobowiązania do oceny wszystkich dostępnych podmiotów, do których przekazujemy zlecenia w celu ich wykonania.
2. Pomimo, że Zasady mają na celu osiąganie przez klientów najlepszych możliwych wyników, nie oznacza to, że okoliczności pozwolą nam na uzyskanie takiego rezultatu w przypadku każdej czynności, w szczególności podczas:
  - 1) zawieszenia obrotu instrumentu finansowego, którego zlecenie dotyczy,
  - 2) anulowania zlecenia przez podmiot, do którego zlecenie przekazaliśmy w celu jego wykonania,
  - 3) zakłóceń na rynkach i gwałtownych zmian cen,
  - 4) awarii systemów informatycznych lub telekomunikacyjnych,
  - 5) działania siły wyższej,
  - 6) wystąpienia jakiegokolwiek innej przyczyny od nas niezależnej.
3. W przypadku zaistnienia szczególnych okoliczności wskazanych w ust. 2, możemy uznać, że działaniem w najlepiej pojętym interesie klienta będzie przekazanie do wykonania zleceń składanych na rachunek tego klienta z wykorzystaniem metod, które różnią się od metod zwyczajowo stosowanych w odniesieniu do danego instrumentu finansowego. W takich przypadkach podejmujemy wszelkie właściwe kroki, by uzyskać dla klienta możliwie najlepszy wynik ogólny.

Rozdział III. Usługa Wykonywania Zleceń

§ 7

1. Usługę Wykonywania Zleceń realizujemy:
  - 1) na rynku polskim:
    - a) na rynku regulowanym (Giełda Papierów Wartościowych, BondSpot),
    - b) ASO/MTF, (NewConnect, Catalyst),
    - c) rynku międzybankowym,
    - d) u dostawców płynności - w zakresie instrumentów pochodnych CFD,
  - 2) na rynkach zagranicznych.
2. Lista dostawców płynności w zakresie instrumentów pochodnych CFD stanowi załącznik nr 1 do Zasad.
3. Miejsce notowania instrumentu finansowego, na który klient składa zlecenie, decyduje o wyborze systemu wykonywania zleceń, czyli miejsca jego wykonania. Uznajemy, że wykonanie w tym jednym systemie obrotu daje, co do zasady, najlepszy rezultat. Postanowienia § 9 stosujemy odpowiednio.
4. Przy podejmowaniu decyzji o wykonaniu zlecenia w zakresie instrumentów pochodnych CFD, wybierając dostawcę płynności, bierzemy pod uwagę przede wszystkim cenę instrumentu finansowego. W ten sposób zlecenie przekazujemy do dostawcy płynności oferującego najkorzystniejszą cenę.
5. Przy podejmowaniu decyzji o wykonaniu zlecenia w zakresie obligacji będących przedmiotem transakcji na rynku międzybankowym, bierzemy pod uwagę przede wszystkim najkorzystniejszą ofertę banku.
6. Zlecenia z parametrami określonymi przez klienta, są wykonywane niezwłocznie we właściwym systemie obrotu, na rynku międzybankowym lub u dostawcy płynności.
7. Przy wykonywaniu zleceń klientów uwzględniamy następujące czynniki:
  - 1) cenę instrumentu finansowego,
  - 2) całkowite koszty realizacji zlecenia,
  - 3) czas zawarcia transakcji,
  - 4) prawdopodobieństwo zawarcia i rozliczenia transakcji,
  - 5) wielkość zlecenia,
  - 6) charakter zlecenia
8. BM wykonując zlecenie klienta profesjonalnego przypisuje wagę 100% cenie instrumentu finansowego, a w odniesieniu do klienta detalicznego uwzględnia cenę instrumentu finansowego i koszty związane z wykonywaniem zlecenia.
9. Czynników, o których mowa w ust. 7, możemy nie wziąć pod uwagę w przypadkach, kiedy ze względu na rodzaj i specyfikę możliwych miejsc wykonania danego zlecenia, miejsce wykonania zlecenia w odniesieniu do danego instrumentu finansowego będzie jedynym możliwym miejscem wykonania tego zlecenia.
10. Wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rzecz klientów profesjonalnych, o których mowa w art. 3 pkt 39b lit. a–m Ustawy, może również polegać na zawieraniu przez BM na własny

rachunek umów kupna lub sprzedaży instrumentów finansowych na zasadach określonych w regulaminie usługi.

11. Zlecenia klientów profesjonalnych, o których mowa w ust. 10 mogą w całości lub w części zostać zrealizowane poprzez zawarcie transakcji na rachunek własny BM.

§ 8

1. W przypadku zleceń, które dotyczą instrumentów finansowych notowanych na rynkach zagranicznych, wykonujemy zlecenia za pośrednictwem brokera mającego dostęp do danego rynku, pod warunkiem zawarcia z nim umowy w zakresie nabywania i zbywania instrumentów finansowych (pośredniczenia) na rzecz klienta.
2. Umowy zawieramy z podmiotami zapewniającymi, zgodnie z ich zasadami (politykami) wykonywania zleceń, profesjonalne, niezwłoczne i rzetelne.
3. Wybór brokera zagranicznego determinuje zapewniana przez niego płynność.
4. Lista brokerów, z którymi zawarliśmy umowy o pośredniczenie w obrocie instrumentami finansowymi stanowi załącznik nr 2 do Zasad.
5. Na prośbę klienta udzielamy informacji o specyfice możliwych miejsc wykonania zlecenia, płynności i cenach instrumentów finansowych oraz o wszystkich kosztach związanych z wykonaniem zlecenia na danym rynku zagranicznym.

§ 9

1. Przy zleceniach na instrumenty finansowe, inne niż CFD:
  - 1) notowane jednocześnie w obrocie zorganizowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i w obrocie zorganizowanym na terenie innego kraju - wykonamy zlecenia w obrocie zorganizowanym na terenie Polski;
  - 2) notowane w obrocie zorganizowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jednocześnie na rynku regulowanym i ASO/MTF - wykonamy zlecenie na rynku regulowanym;
  - 3) notowane na rynku regulowanym i na rynku międzybankowym - wykonamy zlecenie na rynku regulowanym.
2. W przypadku CFD i innych instrumentów finansowych, którymi obrót odbywa się poza systemami obrotu (OTC), zlecenia wykonujemy na elektronicznych platformach transakcyjnych, gdzie drugą stroną transakcji są firmy inwestycyjne będące dostawcami płynności lub w przypadku zleceń na obligacje na rynku międzybankowym.
3. Wykonanie zlecenia poza systemami obrotu (OTC) może, inaczej niż w przypadku składania zlecenia na rynek regulowany lub ASO/MTF, wiązać się dla klienta z ryzykiem występującym po stronie kontrahenta, w szczególności związanym z ryzykiem wypłacalności kontrahenta lub niewywiązaniem się z przyjętego zobowiązania.
4. Przy wykonywaniu zleceń lub podejmowaniu decyzji o zawarciu transakcji na produkty będące przedmiotem obrotu poza systemami obrotu (OTC), sprawdzamy godziwość ceny zaproponowanej klientowi w drodze zgromadzenia danych rynkowych wykorzystanych do oszacowania ceny takiego produktu oraz, o ile jest to możliwe, w drodze porównania ich z podobnymi lub porównywalnymi produktami.
5. W przypadku zleceń na obligacje na rynku międzybankowym, w celu zapewnienia godziwej ceny dla klienta w trakcie wykonywania zlecenia, zbieramy od kilku podmiotów (banków) kwotowania i do wykonania zlecenia wybieramy najlepsze kwotowanie.

§ 10

W ramach świadczenia Usług nie ustalamy i nie naliczamy swoich prowizji maklerskich w sposób promujący lub dyskryminujący jakiegokolwiek miejsca wykonywania zleceń.

Rozdział IV. Usługa Przyjmowania i Przekazywania Zleceń

§ 11

1. Celem naszych działań w ramach Usługi Przyjmowania i Przekazywania Zleceń jest uzyskanie możliwie najlepszych wyników dla klienta, zgodnie z zawartą umową.
2. W ramach Usługi Przyjmowania i Przekazywania Zleceń przekazujemy zlecenia nabycia bądź odkupu w celu umorzenia tytułów uczestnictwa wyłącznie do instytucji zbiorowego inwestowania (w tym funduszy inwestycyjnych) emitujących lub zbywających te tytuły uczestnictwa, z uwagi na tylko jedno możliwe miejsce wykonania zlecenia. Nie dotyczy to certyfikatów inwestycyjnych notowanych na rynku regulowanym, dla których stosujemy zasady jak dla pozostałych notowanych instrumentów finansowych.
3. Przekazując zlecenia do instytucji zbiorowego inwestowania emitujących lub zbywających tytuły uczestnictwa, działamy zgodnie z regulacjami danej instytucji zbiorowego inwestowania, w szczególności z prospektem oraz zasadami regulującymi ich dystrybucję na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. W ramach Usługi Przyjmowania i Przekazywania Zleceń przyjmujemy i przekazujemy zlecenia nabycia do emitenta instrumentu finansowego w przypadku ofert pierwotnych zgodnie z zasadami wskazanymi w Prospekcie emisyjnym, memorandum lub innym właściwym dokumencie informacyjnym.

5. W ramach Usługi Przyjmowania i Przekazywania Zleceń przyjmujemy i przekazujemy zlecenia (zapisy) składane przez klientów w odpowiedzi na wezwanie na sprzedaż lub zamianę akcji spółki publicznej.

Rozdział V. Usługa Zarządzania

§ 12

1. Celem naszych działań podejmowanych w ramach Usługi Zarządzania jest realizacja uzgodnionej strategii inwestycyjnej, zgodnie z zawartą umową.
2. W ramach Usługi Zarządzania realizujemy zasadę uzyskania możliwie najlepszych wyników dla klientów m.in. poprzez dołożenie należytej staranności w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych na rachunek klientów oraz w procesie podejmowania decyzji w sprawie wyboru podmiotu wykonującego zlecenie, w zgodzie z przepisami prawa i obowiązującymi umowami.
3. Jeśli w ramach Usługi Zarządzania składamy lub wykonujemy zlecenia w ramach innych Usług, uwzględniamy przy tym zasady stosowane dla tych Usług, opisane w tym dokumencie, z zastrzeżeniem poniższych zasad:
  - 1) zlecenia dotyczące ETF realizujemy w obrocie zorganizowanym, chyba że w odniesieniu do konkretnego ETF brak jest dostatecznej płynności. W takim przypadku pod uwagę bierzemy możliwość zawarcia transakcji o odpowiednio wysokim wolumenie na warunkach konkurencyjnych względem kwotowań/notowań w obrocie zorganizowanym,
  - 2) zlecenia nabycia bądź odkupu w celu umorzenia tytułów uczestnictwa składamy bezpośrednio do danego towarzystwa funduszy inwestycyjnych emitującego lub zbywającego te tytuły uczestnictwa, chyba że towarzystwo wskaże inny podmiot, który będzie przyjmował te zlecenia,
  - 3) pozostałe zlecenia kierujemy do podmiotów wykonujących zlecenia, których lista stanowi załącznik nr 3 do Zasad.

§ 13

1. W ramach Usługi Zarządzania kierujemy się zasadą równego traktowania klientów, co oznacza, że wszyscy klienci oraz zarządzane portfele inwestycyjne traktujemy w jednakowy sposób, z uwzględnieniem uwarunkowań poszczególnych strategii inwestycyjnych. W szczególności nie różnicujemy zasad postępowania wobec klientów detalicznych i klientów profesjonalnych.
2. Wszystkie podmioty wykonujące zlecenia tego samego rodzaju traktujemy w jednakowy sposób, co oznacza, że obowiązują je te same kryteria oceny.
3. Ocena podmiotów wykonujących zlecenia opiera się głównie na analizie wysokości kosztów i prowizji pobieranych przez podmioty wykonujące zlecenia oraz jakości świadczonych przez te podmioty usług, w szczególności ich możliwościami operacyjnymi i technicznymi oraz najlepiej pojętym interesem klienta.
4. Umowa w zakresie Usługi Zarządzania lub statut funduszu inwestycyjnego, którego portfelem aktywów zarządzamy, może przewidywać inne zasady doboru podmiotów wykonujących zlecenie. W szczególności klient profesjonalny może nam wskazać podmioty, z którymi posiada zawarte umowy regulujące zasady wykonywania zleceń. W takim przypadku możemy podejmować decyzje inwestycyjne w ramach Usługi Zarządzania z wykorzystaniem wskazanych przez klienta podmiotów.

§ 14

Decyzje inwestycyjne w ramach świadczenia Usługi Zarządzania podejmowane są zgodnie z:

- 1) obowiązującymi przepisami prawa,
- 2) postanowieniami umowy w zakresie świadczenia Usługi Zarządzania, w szczególności z uzgodnioną z klientem strategią inwestycyjną,
- 3) statutem funduszu, którego portfelem aktywów zarządzamy,
- 4) decyzjami komitetów inwestycyjnych funkcjonujących w odniesieniu do Usługi Zarządzania, w szczególności w zakresie ustalania listy instrumentów finansowych, które mogą być nabywane do portfeli klientów,
- 5) naszymi regulacjami wewnętrznymi w tym zakresie,
- 6) postanowieniami umów o wykonywanie zleceń i innych umów z podmiotami uprawnionymi do świadczenia usługi maklerskiej dla klientów lub BM.

§ 15

Jeżeli zlecenie składane w ramach Usługi Zarządzania możemy zrealizować w więcej niż jednym systemie wykonania zleceń, podejmując decyzje o skierowaniu zlecenia do systemu wykonania zleceń, uwzględniane są następujące czynniki:

- 1) cenę instrumentu finansowego,
- 2) całkowite koszty realizacji zlecenia, o ile nie są zawarte w cenie,
- 3) czas realizacji zlecenia,
- 4) prawdopodobieństwo realizacji i rozliczenia zlecenia,
- 5) wielkość zlecenia,
- 6) charakter zlecenia,

przy czym priorytet przypisujemy cenie instrumentu finansowego oraz całkowitym kosztom realizacji zlecenia (o ile nie są zawarte w cenie), chyba że klient, o którym mowa w § 13 ust. 4, wskazał inaczej.

Rozdział VI. Pozostałe zasady dotyczące Usług

§ 16

1. Monitorujemy skuteczność Zasad, jakość wykonywania zleceń oraz sprawdzamy, czy nasze działania są zgodne z Zasadami.
2. Przeglądamy Zasady co najmniej raz w roku kalendarzowym oraz zawsze w przypadku zajścia istotnych okoliczności mogących mieć wpływ na działanie w najlepiej pojętym interesie klienta.
3. Przyjmujemy, że podpisanie przez klienta umowy jest równoznaczne z wyrażeniem przez niego zgody na stosowanie wobec niego Zasad, których treść przekazaliśmy przed zawarciem umowy.
4. W przypadku gdy klient zwraca się z uzasadnionym i proporcjonalnym wnioskiem o informacje na temat sposobu dokonywania przeglądów Zasad, udzielamy odpowiedzi w rozsądnym terminie.

§ 17

1. Informacje o istotnych zmianach Zasad zamieścimy na naszej stronie internetowej www.mdm.pl. Dodatkowo powiadomimy klientów o zmianie elektronicznie lub przy użyciu trwałego nośnika informacji, w zależności od wybranego przez klienta sposobu.
2. Jeśli klient nie zgadza się na zmiany Zasad, może wypowiedzieć umowę w terminie przewidzianym w regulaminie świadczenia Usług.
3. W przypadku gdy klient, na rzecz którego świadczymy Usługę Przyjmowania i Przekazywania Zleceń lub Wykonywania Zleceń, złożył zlecenie po uprzednim przedstawieniu mu Zasad lub informacji o istotnych zmianach w Zasadach, przyjmujemy, że klient wyraża zgodę na te zmiany.
4. Jeśli klient wypowiedział umowę, do dnia jej rozwiązania zmiany w Zasadach nie będą go dotyczyły.
5. Zmiany list, o których mowa w Zasadach nie stanowią zmian Zasad, a za ich aktualizację odpowiedzialne są jednostki biznesowe BM. Listy mogą być udostępniane również na stronach internetowych BM i Banku.

§ 18

Klient korzystający z Usług ma prawo, w każdym czasie, zwrócić się do nas z żądaniem udowodnienia, że w odniesieniu do danego zlecenia działaliśmy zgodnie z przyjętymi Zasadami.

XIV. W jaki sposób przekazujemy zlecenia do innych firm inwestycyjnych lub podmiotów wykonujących zlecenia?

Przekazujemy zlecenia do podmiotów wykonujących zlecenia za pośrednictwem dedykowanych systemów informatycznych lub aplikacji internetowych. Wykonujemy to także za pośrednictwem telefonu lub listownie.

XV. Czy w związku z zawieraniem transakcji lub świadczeniem naszych usług wiążą się dla klientów obowiązki podatkowe?

Przypominamy, że poniższe informacje mają charakter ogólny. Nie świadczymy usług doradztwa podatkowego. Nie ponosimy odpowiedzialności za skutki zastosowania się do opisanych poniżej zasad. Obowiązki podatkowe zależą od indywidualnej sytuacji klienta, miejsca dokonywania inwestycji, które mogą się zmieniać w czasie. Przepisy prawa podatkowego, w tym właściwe umowy międzynarodowe, interpretacje podatkowe oraz praktyka także mogą się zmieniać. Dlatego zastrzegamy, że opisane w tym rozdziale informacje są aktualne na moment ich sporządzania. W celu ustalenia własnej sytuacji podatkowej, zachęcamy do korzystania z usług profesjonalnych doradców podatkowych.

Informujemy, że z reguły dochody i przychody osiągane przez osoby fizyczne na rynku kapitałowym podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych („PIT”) w zakresie:

- 1) odsetek i dyskonta od papierów wartościowych;
- 2) dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych;
- 3) dochodu z tytułu udziału w funduszach kapitałowych;
- 4) odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem środków pieniężnych związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą;
- 5) dochodu oszczędzającego na indywidualnym koncie emerytalnym z tytułu zwrotu albo częściowego zwrotu, w rozumieniu przepisów o indywidualnych kontach emerytalnych, środków zgromadzonych na tym koncie

Dla powyższych przychodów i dochodów, osiąganych na terytorium Rzeczypospolitej Polski, pobiera się 19% zryczałtowany podatek dochodowy, bez pomniejszania przychodu o koszty uzyskania. Należy przy tym pamiętać o zwolnieniach od podatku PIT. Wyżej wskazanych dochodów (przychodów) nie łączy się z dochodami z innych źródeł.

Dochodu uzyskanego z tytułu udziału w funduszach kapitałowych nie pomniejsza się o straty z tytułu udziału w funduszach kapitałowych oraz inne straty z kapitałów pieniężnych i praw majątkowych poniesione w roku podatkowym i latach poprzednich.

Dochody uzyskane z odpłatnego zbycia instrumentów finansowych, w tym realizacji praw wynikających z tych instrumentów, podlegają 19% podatkowi dochodowemu. Po zakończeniu danego roku podatkowego podatnicy zobowiązani są złożyć stosowne zeznanie podatkowe, dokonać obliczenia należnego podatku i odprowadzić go na rachunek właściwego organu podatkowego, w terminie do 30 kwietnia, przy czym ww. dochodów nie łączy się z dochodami z innych tytułów.

Dla klientów nieposiadających miejsca zamieszkania lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (nierezydentów), stosuje się zasady opodatkowania określone w polskich przepisach, z uwzględnieniem umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczypospolita Polska. Zastosowanie przepisów umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania jest możliwe pod warunkiem posiadania certyfikatu rezydencji.

W przypadku osób prawnych, dochody z odpłatnego zbycia instrumentów finansowych zwiększają u danego podatnika podstawę opodatkowania i podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

Podatnicy będący osobami prawnymi, jeżeli mają siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podlegają obowiązkowi podatkowemu od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce ich osiągania, natomiast podatnicy, jeżeli nie mają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej siedziby lub zarządu, podlegają obowiązkowi podatkowemu tylko od dochodów, które osiągają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Należy uwzględnić, że dochody związane z obrotem niektórymi instrumentami finansowymi, w tym emitowanymi przez podmiot mający siedzibę lub zarząd poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, mogą podlegać dodatkowym obciążeniom podatkowym, na warunkach wynikających z przepisów prawa obcego.

XVI. Jakimi zasadami się kierujemy przy przechowywaniu aktywów Klientów oraz jakie podejmujemy działania w celu zapewnienia ochrony takich aktywów?

Aktywa naszych klientów zapisujemy na rachunkach papierów wartościowych i rachunkach pieniężnych prowadzonych w sposób pozwalający na jednoznaczne określenie osób, którym przysługują prawa z papierów wartościowych oraz środki pieniężne.

Instrumenty finansowe naszych klientów przechowujemy w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych S.A. („KDPW”), a środki pieniężne w mBanku, na rachunkach zbiorczych, w sposób umożliwiający wyodrębnienie aktywów przechowywanych dla jednego klienta od aktywów innego klienta. Aktywa własne mBank przechowuje na rachunkach odrębnych od rachunków klientów.

Jesteśmy bezpośrednim uczestnikiem KDPW – instytucji, która zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa prowadzi i nadzoruje centralny system rejestracji zdematerializowanych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu zorganizowanego, obejmujący rachunki papierów wartościowych prowadzone przez uczestników KDPW. W ramach systemu depozytowo-rozliczeniowego KDPW zapewnia prowadzenie depozytu papierów wartościowych, rozliczanie transakcji zawieranych w obrocie instrumentami finansowymi i dokonywanie w związku z nimi rozrachunku, a także realizację zobowiązań emitentów wobec właścicieli papierów wartościowych.

Aktywa naszych klientów rejestrujemy i przechowujemy w sposób rzetelny, dokładny i zapewniający zgodność ze stanem faktycznym. Zgodność stanów instrumentów finansowych na rachunkach, które prowadzimy, weryfikujemy codziennie poprzez uzgodnienie ze stanami ewidencyjnymi prowadzonymi przez KDPW.

mBank jest spółką akcyjną zarejestrowaną w Polsce.

mBank zaliczany jest do grona czołowych instytucji finansowych w Polsce pod względem posiadanego kapitału, rozmiarów działalności, tempa rozwoju, różnorodności oferowanych produktów oraz wysokiego poziomu technologii bankowej. mBank od wielu lat posiada ratingi agencji Fitch i Moody's oraz S&P Global Ratings zaliczanych do światowej czołówki agencji ratingowych.

Zagraniczne instrumenty finansowe i aktywa przechowywane za granicą

Zagraniczne instrumenty finansowe ewidencjonujemy w prowadzonych dla klienta rejestrach zagranicznych instrumentów finansowych oraz rejestrach walut wymienialnych. Zapisy w rejestrach prowadzimy w sposób umożliwiający identyfikację należących do klienta aktywów.

Zagraniczne papiery wartościowe (niedopuszczone do obrotu zorganizowanego w Polsce) są rejestrowane przez zagraniczną izbę depozytowo – rozliczeniową: Clearstream Banking Luxemburg („CBL”) lub Euroclear.

Instrumenty finansowe rejestrowane w CBL i Euroclear zapisane są na rachunku zbiorczym, prowadzonym na naszą rzecz. Jednakże zgodnie z przepisami obowiązującymi na terytorium Luxemburga (CBL) i Belgii (Euroclear) właścicielem faktycznym (beneficial ownership) papierów wartościowych na nim zapisanych jest właściciel wpisany w naszym rejestrze.

Informujemy, że aktywa należące do naszych klientów, zarejestrowane przez CBL/Euroclear, są oddzielone od aktywów należących do mBanku.

mBank przechowuje zagraniczne aktywa Klientów także na rachunku zbiorczym w wybranym banku depozytariuszu, lub w przypadku zagranicznych derywatów na rachunkach depozytowych brokera zagranicznego, z którymi mBank zawiera stosowne umowy.

Według stanu na dzień sporządzenia niniejszej informacji zagraniczne aktywa przechowujemy w KBC Bank, zaś zagraniczne derywaty oraz środki pieniężne związane z obrotem zagranicznymi derywatami na rzecz klientów - w J.P. Morgan Securities PLC w Londynie, który pośredniczy także w transakcjach derywatami zagranicznymi.

Wyboru banku depozytariusza dokonujemy spośród zagranicznych instytucji finansowych uprawnionych według prawa miejsca ich siedziby do przechowywania zagranicznych instrumentów finansowych.

Wyboru brokera zagranicznego dokonujemy spośród renomowanych zagranicznych instytucji finansowych, uprawnionych według prawa miejsca ich siedziby, do pośredniczenia w obrocie zagranicznymi instrumentami finansowymi, zapewniających w naszej ocenie odpowiedni poziom świadczonych usług, w tym bezpieczeństwo przechowywania aktywów.

W przypadku gdy powierzamy podmiotowi trzeciemu przechowywanie instrumentów finansowych lub funduszy klienta, odpowiadamy wobec klienta na zasadach ogólnych, a konsekwencje niewypłacalności podmiotu, do którego nastąpi powierzenie, regulowane będą każdorazowo przez przepisy prawa właściwego dla tego podmiotu.

Zwracamy uwagę, że w przypadku instrumentów finansowych lub funduszy należących do klienta, przechowywanych na rachunkach prowadzonych przez podmioty z siedzibą poza terytorium Polski, rachunki takie mogą podlegać prawu innemu niż prawo obowiązujące na terytorium Polski. W związku z tym prawa klienta związane z instrumentami finansowymi lub funduszami mogą się różnić w stosunku do praw, które przysługiwałyby klientowi w przypadku, gdyby rachunki te podlegały prawu polskiemu.

Codziennie prowadzimy monitoring przechowywanych i rejestrowanych na rzecz klientów zagranicznych instrumentów finansowych. W celu ochrony aktywów klientów oraz praw przysługujących osobom uprawnionym z tytułu papierów wartościowych zapisanych na rachunkach zbiorczych dokonujemy codziennej kontroli zgodności stanów posiadania papierów wartościowych zapisanych w rejestrach prowadzonych na rzecz klientów i rachunkach zbiorczych.

Bieżąco aktualizowane informacje o podmiotach przechowujących aktywa naszych klientów udostępniamy na naszej stronie internetowej (www.mdm.pl).

Odpowiednie regulacje zawarte są w Ustawie (lub akcie prawnym zastępującym ww. Ustawę) oraz w regulaminie KDPW dostępnym na stronie internetowej www.kdpw.pl.

XVII. Czy aktywa podlegają systemowi gwarantującym ich bezpieczeństwo?

Jesteśmy uczestnikiem systemu gwarantującym bezpieczeństwo aktywów klientów, zwanego „systemem rekompensat”. System ten został utworzony przez KDPW ze środków pochodzących z wpłat firm inwestycyjnych, w tym mBanku.

Celem systemu rekompensat jest przede wszystkim zapewnienie wypłaty inwestorowi środków pieniężnych oraz zrekompensowanie wartości utraconych instrumentów finansowych, zapisanych na rachunku maklerskim w przypadku:

- ogłoszenia upadłości, otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego firmy inwestycyjnej prowadzącej rachunek maklerski, a także gdy upadłość nie może zostać ogłoszona ze względu na to, że majątek tej firmy inwestycyjnej nie wystarcza nawet na opłacenie kosztów postępowania, lub
- stwierdzenia przez KNF, że firma inwestycyjna nie jest w stanie, z powodów ściśle związanych z jej sytuacją finansową, wykonać ciężących na niej zobowiązań wynikających z roszczeń inwestorów i nie jest możliwe ich wykonanie w najbliższym czasie.

System rekompensat zabezpiecza inwestorowi wypłatę środków w 100% do wysokości, równowartości w złotych, 3.000 EURO oraz w 90% nadwyżki ponad tę kwotę, z tym że górna granica środków objętych systemem rekompensat wynosi 22 000 EURO. Dodatkowo inwestor zachowuje prawo do dochodzenia swoich roszczeń ponad określoną wyżej kwotę od masy upadłości, masy sanacyjnej lub firmy inwestycyjnej. Roszczenia z tytułu rekompensaty przedawniają się z upływem 5 lat od dnia zaistnienia okoliczności stanowiącej podstawę do ich wypłaty.

Zwracamy też uwagę, że zgodnie z przepisami prawa, w razie ogłoszenia upadłości firmy inwestycyjnej środki pieniężne powierzone przez klienta firmie inwestycyjnej w związku ze świadczeniem przez nią usług maklerskich oraz jego instrumenty finansowe podlegają wyłączeniu z masy upadłości firmy inwestycyjnej.

Informujemy, że środki pieniężne klientów zgromadzone na rachunkach pieniężnych prowadzonych przez nas przechowujemy na rachunkach bankowych w mBanku. mBank przeprowadza rozliczenia pieniężne na podstawie dyspozycji otrzymanych z BM, w szczególności realizowanych na postawie dyspozycji naszych klientów. Zgodność zapisów środków pieniężnych na rachunkach bankowych ze stanem faktycznym monitorujemy i na bieżąco weryfikujemy w oparciu o bezpośredni dostęp do informacji bankowej.

XVIII. Dodatkowe informacje dotyczące naszych zasad świadczenia usługi maklerskiej na rynkach nieregulowanych (OTC)

Wykonujemy zlecenia klientów poprzez przesłanie ich do dostawców płynności (Banki Oferujące Płynność), nie jesteśmy drugą stroną transakcji.

Zlecenia na instrumenty finansowe oparte na parach walutowych kierowane są na platformę transakcyjną Dostawcy Kwotowań, gdzie w chwili otrzymania zlecenia uruchamiany jest proces wyboru dostawców płynności oferujących w tym momencie najlepsze możliwe ceny realizacji zlecenia klienta (zlecenia przeciwstawne). Dostawca Kwotowań potwierdza u dostawcy płynności oferowaną przez niego cenę. W przypadku pozytywnej odpowiedzi realizacja zlecenia jest do nas kierowana, a my przekazujemy ją klientowi. W przypadku negatywnej odpowiedzi dostawcy płynności (tzw. Reject) Dostawca Kwotowań ponownie rozpoczyna proces wyboru dostawców płynności oferujących najlepsze możliwe ceny realizacji zlecenia klienta (zlecenia przeciwstawne), a następnie potwierdza u tego dostawcy cenę realizacji zlecenia.

Zlecenia na instrumenty finansowe oparte na indeksy, towary i pojedyncze akcje kierowane są bezpośrednio do Banków Oferujących Płynność na danym instrumencie finansowym. Po otrzymaniu potwierdzenia wykonania zlecenia od Banku Oferującego Płynność przekazujemy klientowi potwierdzenie zlecenia. W przypadku braku możliwości realizacji zlecenia w danej chwili przez Bank Oferujący Płynność (np. w przypadku zawieszenia lub wstrzymania kwotowań instrumentu) klient, za pośrednictwem platformy transakcyjnej, otrzyma informację o odrzuceniu zlecenia (tzw. Reject).

Na naszej stronie internetowej udostępniamy:

- *Listę Banków Oferujących Płynność* na Instrumentach Finansowych (<http://www.mforex.pl/banki-oferujace-plynnosc>)
- *Listę Dostawców Kwotowań* (<http://www.mforex.pl/dostawcy-kwotowan>).

Wybierając Banki Oferujące Płynność, kierujemy się przede wszystkim następującymi czynnikami: udziałem w globalnym rynku walutowym lub udziałem w konkretnym segmencie tego rynku (np. rynek złotego polskiego), jakością oferowanych cen. Dokładamy starań, aby były to podmioty o dobrej reputacji. Wybierając Dostawców Kwotowań, kierujemy się oceną jakości ich działania na rynkach finansowych, gdzie zdecydowanie preferowane są podmioty o ugruntowanej pozycji z udokumentowaną niezawodną technologią oraz relacjami z wieloma Bankami Oferującymi Płynność.

Na naszej stronie internetowej (<http://www.mforex.pl/tabela-punktow-swapowych>) podajemy szczegółowe informacje dotyczące zasad wyliczania i księgowania punktów swapowych, przykładowe wyliczenia, oraz aktualną tabelę punktów swapowych. Punkty swapowe stanowią koszt utrzymania pozycji na rynku spot. Odzwierciedlają one różnicę w oprocentowaniu waluty bazowej oraz waluty kwotowanej. Pozycje na parach walutowych, które nie zostają zamknięte przed północą podlegają o północy automatycznemu naliczeniu punktów swapowych. Naliczone punkty (ujemne lub dodatnie) stanowią koszt utrzymania pozycji na rynku spot.

Na naszej stronie internetowej (<https://www.mforex.pl/warunki-handlu>) podajemy także szczegółowe informacje dotyczące rolowania, przykłady wyliczenia bazy, oraz aktualną tabelę rolowań (daty rolowań dla poszczególnych kontraktów). Otwarte pozycje w kontraktach CFD opartych o ceny kontraktów futures będą rolowane, co oznacza, że instrumentem bazowym dla kontraktu CFD przestaje być wygasający kontrakt, a staje się nim kontrakt kolejnej serii. Z tego tytułu otwarte pozycje będą korygowane o odpowiednią wartość wynikającą z różnicy cen obu serii kontraktów, zwanej „bazą” (cena kolejnego kontraktu - cena wygasającego kontraktu). Wartość bazy będzie uwzględniana w punktach swapowych w dniu rolowania.

Na naszej stronie internetowej (<https://www.mforex.pl/noty-informacyjne>) udostępniamy także *Standardowy czas realizacji zlecenia*, który mierzymy od momentu otrzymania zlecenia klienta w Systemie Transakcyjnym OTC do chwili potwierdzenia realizacji transakcji w Systemie Transakcyjnym OTC, przy założeniu typowych, standardowych warunków funkcjonowania rynku. W przypadku zaistnienia sytuacji rynkowych odbiegających od standardowych, zlecenie klienta może być wykonane w czasie dłuższym niż standardowy. W szczególności sytuacje w których warunki rynkowe odbiegają od standardowych to:

- 1) awaria systemów informatycznych i sieci teleinformatycznych;
- 2) zawieszenie lub wstrzymanie kwotowań instrumentów bazowych lub inne podobne sytuacje;
- 3) luki cenowe;
- 4) błędne kwotowanie dostarczane przez Dostawców Kwotowań lub Banki Oferujące Płynność;
- 5) opóźnienia w transmisji danych;
- 6) duża zmienność cen instrumentu bazowego,
- 7) niska płynności na rynku instrumentu bazowego,
- 8) nadzwyczajne zdarzenia rynkowe rynku instrumentu bazowego;
- 9) w przypadkach wystąpienia sytuacji siły wyższej
- 10) nałożenie szczególnych warunków dokonywania transakcji przez dany rynek bazowy;
- 11) otwarcie rynku;
- 12) publikacja danych makroekonomicznych;
- 13) istotne wydarzenia rynkowe;
- 14) szczegółowe instrukcje klienta;
- 15) szczególne dla danego instrumentu finansowego warunki wykonania zlecenia.

W przypadku przekroczenia Standardowego czasu realizacji zlecenia przedstawimy klientowi, na jego żądanie, dodatkowe informacje umożliwiające mu weryfikację prawidłowości realizacji zlecenia.

Klient na naszej stronie (<https://www.mforex.pl/noty-informacyjne>) może znaleźć także informacje o wynikach osiąganych przez inwestorów na rynkach OTC. W tej informacji zawarliśmy wskazanie procentowe naszych aktywnych klientów zawierających transakcje na rynku OTC, którzy w

okresie ostatniego kwartału ponieśli zrealizowaną stratę, osiągnęli zrealizowany zysk, albo nie wykazali straty bądź zysku, w podziale na następujące klasy kontraktów: walutowe, towarowe, indeksowe, akcyjne.

Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Nadzoru Finansowego klient detaliczny powinien mieć zapewnioną ochronę przed ujemnym saldem rachunku. Powyższa ochrona nie dotyczy klientów profesjonalnych. Instrumenty finansowe na rynkach nieregulowanych OTC charakteryzują się wykorzystaniem mechanizmu dźwigni finansowej, co oznacza, iż klient zajmujący pozycję na takich instrumentach wnosi depozyt zabezpieczający, stanowiący jedynie określoną procentowo część nominalnej wartości transakcji (na przykład 2% wartości nominalnej, nie mniej niż 1%). W związku z tym nawet niewielkie wahania cen instrumentów finansowych mogą powodować osiąganie wysokich strat lub zysków, w stosunku do zainwestowanych środków. Konsekwencją może być strata przewyższająca wartość zainwestowanych środków. Potencjalne straty, jakie klient profesjonalny może ponieść w wyniku zawierania transakcji na rynkach nieregulowanych (OTC) mogą przewyższać wartość środków znajdujących się na rachunkach klienta profesjonalnego. Powyższą sytuację ilustruje następujący przykład: klient profesjonalny, którego wartość środków zgromadzonych na rachunku wynosi 5000 PLN, zajmuje pozycję długą w instrumencie EURUSD o nominale 1 lot po cenie 1.13. Wartość pobranego depozytu zabezpieczającego to 4300 PL ($1\% * 100\ 000\ \text{EUR} * \text{kurs EURPLN } 4.30$). W przypadku gdy nie jest możliwe zamknięcie pozycji za pomocą mechanizmu stop-out na poziomie 80%, na przykład w wyniku wystąpienia luk cenowych po istotnych danych ekonomicznych, wielkość strat może przewyższyć wartość środków na rachunku klienta profesjonalnego. W przypadku dużego zaskoczenia odczytem danych może dojść do sytuacji, w której cena, po której można będzie zamknąć pozycję klienta, wyniesie przykładowo 1.11. Wówczas wynik na transakcji wynosił będzie $-8\ 600\ \text{PLN}$ ($(\text{cena zamknięcia } 1.11 - \text{cena otwarcia } 1.13) * 100\ 000\ \text{EUR} * \text{kurs EURPLN } 4.30$). W takim przypadku środki dostępne na depozycie (4 300 PLN) ani saldo rachunku klienta profesjonalnego (5 000 PLN) nie są wystarczające na pokrycie straty, zaś saldo rachunku klienta profesjonalnego wynosić będzie minus 3 600 PLN (saldo 5 000 PLN $-$ 8 600 PLN straty na transakcji). W przypadku wystąpienia ujemnego salda na rachunku klient profesjonalny zobowiązany jest do niezwłocznego pokrycia ujemnego salda. Natomiast w przypadku klienta detalicznego łączne zobowiązania klienta w odniesieniu do wszystkich pozycji CFD związanych z rachunkiem transakcyjnym CFD są ograniczone do wysokości środków na tym rachunku.

XIX. Jakie uprawnienia posiada Bankowy Fundusz Gwarancyjny?

W przypadku, gdyby mBank stał się podmiotem w restrukturyzacji zgodnie z ustawą o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (dalej „ustawa o BFG”), Bankowy Fundusz Gwarancyjny (dalej „Fundusz”) będzie mógł, bez zgody klientów będących wierzycielami mBanku jako podmiotu w restrukturyzacji, dokonać:

- 1) umorzenia lub konwersji zobowiązań w celu dokapitalizowania podmiotu w restrukturyzacji;
- 2) umorzenia lub konwersji zobowiązań przenoszonych do instytucji pomostowej w celu wyposażenia jej w fundusze własne;
- 3) umorzenia lub konwersji zobowiązań przenoszonych w ramach instrumentu wydzielenia praw majątkowych;
- 4) umorzenia zobowiązań w ramach instrumentu przejęcia przedsiębiorstwa, na zasadach określonych w ustawie o BFG.

Umorzenie lub konwersja zobowiązań są instrumentami przymusowej restrukturyzacji polegającymi na umorzeniu zobowiązań w celu pokrycia strat lub zamianie zobowiązań na instrumenty kapitałowe.

Umorzenie lub konwersja zobowiązań w celu dokapitalizowania podmiotu w restrukturyzacji jest dopuszczalna, w przypadku gdy w jej wyniku podmiot w restrukturyzacji spełni określone odrębnymi przepisami warunki prowadzenia działalności oraz istnieją uzasadnione przesłanki, że w wyniku restrukturyzacji, o której mowa w art. 214 ustawy o BFG, osiągnie długoterminową stabilność finansową.

Wierzyciele, których wierzytelności podlegają konwersji, obejmują prawa udziałowe w liczbie wynikającej z wartości konwertowanych wierzytelności oraz ceny emisyjnej ustalonej w uchwale o podwyższeniu kapitału zakładowego.

Przedmiotem umorzenia lub konwersji zobowiązań mogą być zobowiązania podmiotu w restrukturyzacji, z wyjątkiem w szczególności następujących zobowiązań:

- 1) z tytułu środków gwarantowanych;
- 2) zabezpieczonych (do wysokości wartości ustanowionych zabezpieczeń);
- 3) wynikających z posiadania przez podmiot w restrukturyzacji praw majątkowych lub środków pieniężnych należących do klientów, w tym zdeponowanych w ich imieniu przez fundusze inwestycyjne lub alternatywne fundusze inwestycyjne, pod warunkiem że takie prawa majątkowe lub środki podlegają ochronie zgodnie z ustawą - Prawo upadłościowe;
- 4) wynikających ze stosunku powierniczego między podmiotem w restrukturyzacji a innym podmiotem, pod warunkiem że takie zobowiązanie podlega ochronie na mocy ustawy - Prawo upadłościowe lub ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny;
- 5) wobec banków krajowych, banków zagranicznych, innych instytucji kredytowych oraz firm inwestycyjnych, o pierwotnym terminie wymagalności krótszym niż 7 dni, z wyjątkiem zobowiązań pomiędzy podmiotami należącymi do tej samej grupy;
- 6) wynikających z uczestnictwa w systemach płatności, systemach rozrachunku lub zobowiązań wobec operatorów tych systemów lub ich uczestników powstałych w wyniku uczestnictwa w takim systemie, które staną się wymagalne w terminie krótszym niż 7 dni.

XX. Na jakich warunkach oferujemy klientom usługi w ramach sprzedaży krzyżowej (sprzedaż łączona lub sprzedaż wiązana)

Część naszych usług, a także usług świadczonych poza Biurem maklerskim, możemy oferować i świadczyć w postaci *sprzedaży łączonej* lub *sprzedaży związanej*, łącznie zwanymi *sprzedażą krzyżową*. Przez *sprzedaż łączoną* rozumiemy sytuację, w której świadczenie jednej z naszych usług maklerskich, wskazanych w pkt IV powyżej łącznie z inną usługą w ramach jednej umowy lub zawarcie umowy o świadczenie usługi maklerskiej wskazanej powyżej, jest warunkiem zawarcia umowy na świadczenie innej usługi albo zawarcie umowy na taką usługę jest warunkiem zawarcia umowy na jedną z ww. usług maklerskich. Dodatkowym warunkiem uznania usługi za świadczoną w formie sprzedaży łączonej jest wskazanie, że każdą z tych usług możemy świadczyć na podstawie odrębnych umów oraz umożliwiamy zawarcie takich odrębnych umów dotyczących każdej z tych usług.

Sprzedażą związaną nazywamy takie świadczenie jednej z naszych usług maklerskich wskazanych w pkt IV powyżej oraz innych usług na podstawie jednej lub osobnych umów – jak w przypadku sprzedaży łączonej – z tą różnicą, że w przypadku sprzedaży związanej którejkolwiek z tych usług nie możemy świadczyć na podstawie odrębnej umowy.

Sprzedaż krzyżowa dotyczy poniżej wskazanych naszych usług (maklerskich oraz innych niż maklerskie):

- 1) Przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych,
- 2) Wykonywanie zleceń,
- 3) Doradztwo inwestycyjne,
- 4) Zarządzanie portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych,
- 5) Przechowywanie i rejestrowanie instrumentów finansowych oraz środków pieniężnych (prowadzenie Rachunku Inwestycyjnego),
- 6) Sporządzanie analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz ogólnych rekomendacji,
- 7) Prowadzenie rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku oszczędnościowych lokat terminowych.

Koszt usług świadczonych w ramach sprzedaży krzyżowej stanowi sumę opłat i prowizji pobieranych przez nas w związku z łącznym świadczeniem usług w ramach pakietów. Wysokość opłat i prowizji określają nasze Tabele opłat. Przed zawarciem odpowiedniej umowy, na podstawie której będziemy

świadczą usługi w ramach sprzedaży krzyżowej, prześlemy klientowi oszacowanie kosztów i opłat związanych ze świadczeniem naszych usług. Okoliczność świadczenia usług w ramach pakietów nie powoduje nałożenia na klienta dodatkowych kosztów lub opłat (w tym kar umownych) związanych z zaprzestaniem korzystania ze świadczenia jednej z usług wchodzących w skład sprzedaży krzyżowej.

Ryzyko dla Klienta wynikające z korzystania z usług w ramach sprzedaży krzyżowej nie ulega zmianie w stosunku do przypadku, gdyby każdą z tych usług świadczylibyśmy odrębnie. Analogiczna sytuacja jest w przypadku nabywania instrumentów finansowych na podstawie umów zawieranych w ramach sprzedaży krzyżowej – ryzyko każdego z instrumentów nie ulega zmianie. Należy mieć jednak na uwadze, że w przypadku świadczenia kilku usług i posiadania kilku instrumentów finansowych jednocześnie ryzyka każdej z nich i każdego z nich sumują się.

Wykaz pakietów usług świadczonych w ramach sprzedaży krzyżowej:

- A. *eMakler* - otwarcie rachunku inwestycyjnego oraz świadczenie usług wskazanych w pkt 1,2, 5-7, przy czym do zawarcia umowy o eMaklera konieczne jest posiadanie umowy o prowadzenie rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku oszczędnościowych lokat terminowych,
- B. *Pośrednictwo w obrocie zorganizowanym* – otwarcie rachunku inwestycyjnego oraz świadczenie usług wskazanych w pkt 1, 2, 5 i 6, na podstawie jednej umowy o świadczenie usług maklerskich w obrocie zorganizowanym; dla klientów dla których rachunek papierów wartościowych prowadzi bank powiernik świadczymy usługi wskazane w pkt 1, 2 i 6,
- C. *Prowadzenie rachunku IKE i IKZE* – analogicznie jak w przypadku lit. A, konieczne jest zawarcie odrębnej umowy i na jej podstawie świadczone są usługi wskazane w pkt 1, 2, 5 i 6,
- D. *Pośrednictwo w obrocie zorganizowanym derywatami* - otwarcie rachunku inwestycyjnego oraz świadczenie usług wskazanych w pkt 2, 5 i 6 na podstawie „umowy o świadczenie usług maklerskich w obrocie zorganizowanym” oraz na podstawie odrębnej „umowy prowadzenia rachunku zabezpieczającego i świadczenia usług maklerskich w obrocie zorganizowanym”,
- E. *Przyjmowanie i przekazywanie zleceń w ramach usług wealth management oraz świadczenie usługi wskazanej w pkt 6* – do zawarcia umowy konieczne jest w przypadku osób fizycznych posiadanie umowy o prowadzenie rachunku rozliczeniowo-oszczędnościowego w ramach usług private banking,
- F. *Doradztwo inwestycyjne w ramach usług wealth management* – do zawarcia umowy konieczne jest zawarcie umowy o świadczenie usługi przyjmowania i przekazywania zleceń w ramach usług wealth management; w przypadku, w którym zakres prowadzonych inwestycji wynikających z udzielonych rekomendacji uwzględnia nabywanie publicznych papierów wartościowych, dodatkowo w przypadku zamiaru klienta realizowania wydawanych rekomendacji konieczne jest zawarcie umowy wskazanej w lit. B,
- G. *Zarządzanie portfelem instrumentów finansowych* – do zawarcia umowy konieczne jest zawarcie umowy o świadczenie usługi przyjmowania i przekazywania zleceń w ramach usług wealth management. W ramach usługi zarządzania portfelem na rzecz klienta zawierana jest Umowa wskazana w lit. B,
- H. *Nabycie funduszu inwestycyjnego w połączeniu z założeniem lokaty terminowej* – do założenia lokaty konieczne jest posiadanie zawartej umowy o prowadzenie rozliczeniowo-oszczędnościowego w ramach usług private banking, zaś w przypadku nabycia funduszu inwestycyjnego konieczne jest posiadanie zawartej umowy o świadczenie usługi wskazanej w lit. E.